

Брюксел, 16.1.2020 г.
COM(2019) 557 final/2

CORRIGENDUM

This document corrects document COM/2019/557 final of 31.10.2019.

Concerns all language versions.

Corrections to the following clerical mistakes have been made:

- Correction of the title of Directive 2003/87/EC on p. 6, footnote 3;
- Addition of Spain to the list of Member States which have EU ETS installations emitting PFCs and N₂O on p. 8;
- Addition of reference to the OJ publication of Directive 2014/65/EU on p. 10, footnote 14;
- Correction of the inconsistent and incorrect use of decimal commas and points in Tables 4 and 7;
- Correction of the number of total cancelled auctions on p. 21;
- Correction of the publication date of Regulation (EU) No 600/2014 on p. 34, footnote 61;
- Correction of the title of DG Climate Action in Figures 2, 3, 4, and 5, in Tables 6 and 8, as well as in Tables 1.1., 1.2 and 1.3 of Annex 1, and Table 4.1. of Annex 4.

The text shall read as follows:

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА

Доклад за функционирането на европейския пазар на въглеродни емисии

Съдържание

Списък на акронимите и съкращенията	2
РЕЗЮМЕ.....	4
1. ВЪВЕДЕНИЕ.....	5
2.1 Обхванати дейности, инсталации и оператори на въздухоплавателни средства	7
2.2 Регистър на ЕС и Дневник на ЕС за трансакциите (EUTL).....	9
3. ФУНКЦИОНИРАНЕ НА ПАЗАРА НА ВЪГЛЕРОДНИ ЕМИСИИ ПРЕЗ 2018 Г.....	10
3.1. Предлагање: квоти, пуснати в обръщение.....	11
3.1.1. Лимит.....	11
3.1.2. Издадени квоти	13
3.1.2.1. Безплатно разпределяне на квоти.....	13
3.1.2.2. Програмата NER 300 и Фондът за иновации	16
3.1.2.3. Компенсиране на непреките разходи за ограничаване на въглеродните емисии	19
3.1.2.4. Тръжна продажба на квоти	21
3.1.2.5. Дерогация от задължението за тръжна продажба на всички квоти за сектора за производство на електрическа и топлинна енергия.....	25
3.1.3. Международни кредити	28
3.2. Търсене: извадени от обръщение квоти.....	29
3.3. Постигане на баланс между предлагането и търсенето	30
4. ВЪЗДУХОПЛАВАНЕ	34
5. НАДЗОР НА ПАЗАРА	37
5.1. Правно естество и данъчно третиране на квотите за емисии	39
6. МОНИТОРИНГ, ДОКЛАДВАНЕ И ПРОВЕРКА НА ЕМИСИИТЕ	40
7. ПРЕГЛЕД НА АДМИНИСТРАТИВНИТЕ МЕРКИ	43
8. СЪОТВЕТСТВИЕ И ПРИЛАГАНЕ	44
9. ЗАКЛЮЧЕНИЯ И ПЕРСПЕКТИВИ.....	45
ПРИЛОЖЕНИЕ.....	47

Списък на акронимите и съкращенията

РАП	Регламент относно акредитацията и проверката
КО	Компетентен орган
CCS	Улавяне и съхранение на въглероден диоксид
CCU	Улавяне и използване на въглероден диоксид
МЧР	Механизъм за чисто развитие
СЕРЕ	Сертифицирани единици редуцирани емисии
CORSIA	Схема за компенсирание и намаляване на емисиите на въглероден диоксид в международното въздухоплаване
МКК	Междоотраслов корекционен коефициент
ЕА	Европейска организация за акредитация
ЕИП	Европейско икономическо пространство
ЕАОС	Европейска агенция за околната среда
ЕЕХ	Европейска енергийна борса
ЕИБ	Европейска инвестиционна банка
ЕРЕ	Единици редуцирани емисии
ESMA	Европейски орган за ценни книжа и пазари
СТЕ на ЕС	Система на Европейския съюз за търговия с емисии
EUTL	Дневник на ЕС за транзакциите
ПГ	Парников газ
ИКАО	Международна организация за гражданско въздухоплаване
ICE	ICE Futures Europe (Междуконтинентална борса)
InnovFin EDP	Енергийни демонстрационни проекти InnovFin
Л	Съвместно изпълнение
РПЗ	Регламент относно пазарната злоупотреба
ДПФИ II	Директива за пазарите на финансови инструменти
РПФИ	Регламент за пазарите на финансови инструменти
РМД	Регламент относно мониторинга и докладването
МДВА	Мониторинг, докладване, проверка и акредитация
MSR	Резерв за стабилност на пазара
НОА	Национален орган по акредитация
NER	Резерв за нови участници

ОТС	Извънборсови сделки
PFC	Перфлуоровъглероди
ВЕИ	Възобновяеми енергийни източници
SARP	Стандарти и препоръчителни практики по Схемата за компенсиране и намаляване на въглеродните емисии в международното въздухоплаване (CORSIA)
ОБКО	Общ брой квоти в обръщение

РЕЗЮМЕ

През 2018 г. емисиите от инсталации, обхванати от Системата на Европейския съюз за търговия с емисии (СТЕ на ЕС), са намалели с 4,1 % в сравнение с 2017 г. Намалението се дължи главно на производството на електрическа и топлинна енергия, докато емисиите от промишлеността са отбелязали съвсем леко намаление (вж. таблица 7 в раздел 3.2). Верифицираните емисии от въздухоплаването продължават да нарастват, като отбелязват увеличение от 3,9 % в сравнение с 2017 г. (вж. таблица 8 в раздел 4).

След приемането на преразгледаната Директива за СТЕ на ЕС, вниманието е пренасочено към прилагането на новите разпоредби преди началото на фаза 4. Работата по изпълнението е в разгара си, като през последната година беше прието ново законодателство за прилагане относно списъка във връзка с изместването на въглеродни емисии, правилата за безплатно разпределяне на квоти, Фонда за иновации, тръжната продажба, мониторинга, докладването, верификацията и акредитацията (МДВА), както и относно Регистъра на ЕС (вж. глави 2.2, 3.1.2 и 6.1).

Показателят за излишък на резерва за стабилност на пазара бе публикуван за трети път, като размерът му възлизаше на 1 654 909 824 квоти. Публикуването му ще продължи да води до прехвърлянето на квоти в резерва, което ще намали обема на тръжно търгуваните количества с почти 40 % или близо 397 милиона квоти през 2019 г. (вж. глава 3.3).

През 2018 г. сигнал за повишаването на цените на въглеродните емисии на европейския пазар на въглеродни емисии доведе до рекордно високи приходи от около 14 милиарда евро от тръжната продажба на квоти на държавите членки. Държавите членки са изразходвали или са планирали да изразходват през годината близо 70 % от тези приходи за определени цели, свързани с климата и енергетиката (вж. глава 3.1.2.4)

1. ВЪВЕДЕНИЕ

От 2005 г. насам системата за търговия с емисии на ЕС (СТЕ на ЕС) е в основата на стратегията на ЕС за намаляване на емисиите на парникови газове (ПГ) от промишлеността и производството на електрическа и топлинна енергия. Тя има съществен принос за постигането на общата цел на ЕС за намаляване на емисиите на ПГ с 20 % спрямо равнищата от 1990 г. до 2020 г. Макар че ЕС е на път да надхвърли този целеви показател, намаляването на емисиите на парникови газове с най-малко 40 % (като част от настоящата рамка на ЕС за политиките в областта на климата и енергетиката за периода до 2030 г.) и най-малко 50 %, като се предвижда и достигане по отговорен начин на 55 % (с оглед на политическите насоки¹ за идващата Комисия) налага да се осигури постоянен напредък.

След влизането в сила през април 2018 г. на преразглеждането на СТЕ на ЕС² за фаза 4, приемането на законодателството за прилагане за четвъртия период на търгуване напредва с бързи темпове. През последната година беше прието законодателство за прилагане относно новия списък за изместване на въглеродни емисии и правилата за безплатно разпределяне на квоти, а правната рамка за системата на Регистъра на ЕС беше преразгледана, за да бъде съобразена с необходимите корекции за фаза 4. Освен това бяха установени правилата за привеждане в действие на Фонда за иновации — основния инструмент на СТЕ за финансиране на иновативни нисковъглеродни технологии и технологии за революционни иновации през фаза 4. В същото време Регламентът за тръжната продажба беше преразгледан, за да се предостави възможност за разпределяне чрез търг на първите 50 милиона квоти за Фонда за иновации през 2020 г. През август 2019 г. Комисията прие втори преразгледан текст за създаване на институционалната рамка за разпределянето чрез търг на квоти за Фонда за иновации и Фонда за модернизация през фаза 4. И на последно място, но не и по важност, рамката за мониторинг, докладване, проверка и акредитация (МДПА) на СТЕ на ЕС беше актуализирана с цел подобряване и изясняване на съществуващите правила въз основа на опита от прилагането им през фаза 3. Комисията бързо финализира останалите разпоредби за прилагане, с цел да бъдат приети преди януари 2021 г., когато ще започне новият период на търгуване.

Законодателните промени, договорени през последните години за справяне с излишъка от квоти на пазара на въглеродни емисии, вече започват да дават резултати. След публикуването на последния доклад относно пазара на въглеродни емисии, показателят

¹ https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/political-guidelines-next-commission_bg_1.pdf

² Директива (ЕС) 2018/410 на Европейския парламент и на Съвета от 14 март 2018 г. за изменение на Директива 2003/87/ЕО с цел засилване на разходоэффективните намаления на емисии и на нисковъглеродните инвестиции, и на Решение (ЕС) 2015/1814, ОВ L 76, 19.3.2018 г., стр. 3

за излишък на резерва за стабилност на пазара бе публикуван за трети път. Въз основа на показателя и преразгледаното законодателство относно СТЕ на ЕС обемът на тържно търгуваните количества през 2019 г. ще бъде намален с почти 400 милиона квоти, което съответства на 24 % от излишъка.

Изминалата година бе белязана и от увеличено доверие на участниците на пазара, което намери израз в сигнал за повишаване на цените на въглеродните емисии. Ръстът в цената на квотите за емисии доведе до значително увеличение на общите приходи от тържна продажба на държавите членки — през 2018 г. генерираните общи приходи достигнаха 14 милиарда евро, надхвърляйки повече от два пъти приходите, генерирани през 2017 г. Въз основа на данните, подадени от държавите членки, през 2018 г. близо 70 % от тези приходи са били изразходени (или е било планирано да се изразходват) за определени цели, свързани с климата и енергетиката.

Настоящият доклад за функционирането на европейския пазар на въглеродни емисии е представен в съответствие с изискванията на член 10, параграф 5 и член 21, параграф 2 от Директива 2003/87/ЕО³ (Директива за СТЕ на ЕС). Както е предвидено в директивата, целта на доклада е да предоставя ежегодно актуална картина на развитието на европейския пазар на въглеродни емисии.

Докладът обхваща 2018 г., но в него са представени и инициативи, предложени или договорени през първото полугодие на 2019 г.

Освен ако не е посочено друго, в настоящия доклад са използвани публично достъпни данни и данни, с които Комисията е разполагала към края на месец юни 2019 г.⁴ . Обща и описателна информация относно СТЕ на ЕС е включена в текстови карета, разпръснати в целия текст на доклада.

³ Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 октомври 2003 г. за установяване на система за търговия с квоти за емисии на парникови газове в рамките на Съюза и за изменение на Директива 96/61/ЕО на Съвета, ОВ L 275, 25.10.2003 г., стр. 32.

⁴ Последното актуализиране е на 28 юни 2019 г.

2. ИНФРАСТРУКТУРА НА СТЕ НА ЕС

2.1 Обхванати дейности, инсталации и оператори на въздухоплавателни средства

СТЕ на ЕС работи във всичките 31 държави от Европейското икономическо пространство (ЕИП). Системата ограничава емисии от почти 11 000 електроцентрали и производствени инсталации, както и повече от 500 оператори на въздухоплавателни средства, които изпълняват полети между летищата на ЕИП. Тя обхваща около 39 % от емисиите на ПГ в ЕС.

През фаза 3 (2013—2020 г.)* секторите със стационарни инсталации, регулирани от СТЕ на ЕС, са енергоемките промишлени отрасли, включително електроцентрали и други горивни инсталации с номинална входяща топлинна мощност > 20 MW (с изключение на инсталациите за изгаряне на опасни или битови отпадъци), нефтените рафинерии, коксовите пещи, производството на чугун и стомана, цимент и клинкер, стъкло, вар, тухли, керамични продукти, целулоза, хартия и картон, алуминий, нефтохимически продукти, амоняк, азотна и адипинова киселина, глиоксал и глиоксилова киселина, улавянето на CO₂, преносът по тръбопроводи и съхранението на CO₂ в геоложки формации.

В областта на въздухоплаването обхватът на СТЕ на ЕС беше ограничен до полети в ЕИП през периода 2013—2016 г. в очакване на приемането на глобален подход от Международната организация за гражданско въздухоплаване (ИКАО). За да се подкрепи разработването на Схемата за компенсиране и намаляване на въглеродните емисии в международното въздухоплаване (CORSIA), през 2017 г. ограничението за полети в рамките на ЕИП беше удължено до 2023 г. (вж. глава 4).

СТЕ на ЕС обхваща емисиите на въглероден диоксид (CO₂), но също така и емисиите на двуазотен оксид (N₂O) от всички производства на азотна, адипинова и глиоксилова киселина и на глиоксал, и емисиите на перфлуоровъглероди (PFC) от производството на алуминий. Въпреки че участието в СТЕ на ЕС е задължително, в някои сектори са включени само инсталации над определен размер. Освен това участващите държави могат да изключват малки инсталации (изпускащи по-малко от 25 000 тона еквивалент на въглеродния диоксид) от обхвата на системата, ако са въведени алтернативни и еквивалентни мерки. През фаза 4 предприятия с много малко емисии (с докладвани емисии, които не надвишават 2 500 тона еквивалент на въглеродния диоксид през последните три години) могат да бъдат изключени от СТЕ на ЕС при наличието на опростени условия за мониторинг за оценка на количеството на техните емисии. Участващите държави могат също така да добавят повече сектори и ПГ в СТЕ на ЕС – т.нар. сектори/ПГ „по избор“.

* Информация относно фази 1 и 2 на СТЕ на ЕС може да се намери на следния адрес: https://ec.europa.eu/clima/policies/ets/pre2013_bg

Съгласно докладите по член 21, представени от участващите държави⁵ през 2019 г., през 2018 г. е имало общо 10 744 разрешени инсталации.

Както и през предходните години, горивата, изгорени в рамките на СТЕ на ЕС през 2018 г., продължават да са предимно изкопаеми. Все пак 29 държави съобщиха и за използване на биомаса в 2 181 инсталации (20,3 % от всички инсталации). Две държави (Лихтенщайн и Малта) не съобщиха за използване на биомаса. Общите емисии от биомаса през 2018 г. са възлезли на около 151 милиона тона CO₂ (9 % от докладваните емисии по СТЕ), което е слабо увеличение от 145 милиона тона CO₂ през 2017 г. (8 % от докладваните емисии по СТЕ). От тях 99,2 % са били с нулева ставка⁶. За 2018 г. нито една държава не е докладвала за използването на биогорива от оператори на въздухоплавателни средства, докато за 2017 г. само Швеция е докладвала за такова използване от два оператора на въздухоплавателни средства.

В рамките на категориите инсталации, определени въз основа на годишните емисии⁷, данните за 2018 г. показват че, както и през предходните години, 72 % от инсталациите са в категория А, 21 % — в категория Б и 7 % — в категория В. 6 113 инсталации са били докладвани като „инсталации с малки емисии“⁸ (57 % от общия брой).

Що се отнася до дейностите по СТЕ на ЕС, включени допълнително в списъка на емисиите на парникови газове, различни от CO₂, издаването на разрешителни за първичен алуминий и перфлуоровъглероди (PFC) е докладвано в 13 държави (Германия, Гърция, Исландия, Испания, Италия, Нидерландия, Норвегия, Обединеното кралство, Румъния, Словакия, Словения, Франция и Швеция), а за производство на азотна киселина и N₂O — в 21 държави (всички без Дания, Естония, Ирландия, Исландия, Кипър, Латвия, Лихтенщайн, Люксембург, Малта и Словения). Другите сектори с емисии на N₂O — производство на адипинова киселина и производство на глиоксал и глиоксилова киселина — са докладвани съответно в три (Германия, Италия, Франция) и две (Германия, Франция) държави. Само Австрия и Норвегия са докладвали дейности за улавяне и съхранение на CO₂.

Както за предходната година, седем държави (Исландия, Испания, Италия, Обединеното кралство, Словения, Франция и Хърватия) са използвали възможността

⁵ При позоваването на докладите по член 21 понятието „участващи държави“ или просто „държави“ включва 28-те държави — членки на ЕС, плюс държавите от ЕИП (Исландия, Норвегия и Лихтенщайн).

⁶ В рамките на СТЕ на ЕС емисионният фактор за биомаса е заложен като нула, ако е спазено определението за понятието „биомаса“ и при условие че са изпълнени — ако става въпрос за биогорива или течни биогорива от биомаса — критериите за устойчивост съгласно член 17, параграф 1 от Директива 2009/28/ЕО (Директивата за енергия от възобновяеми източници). Не се отпускат квоти за емисии с нулеви ставки. В докладите по член 21, подадени през 2019 г., три участващи държави (Дания, Латвия и Литва) са докладвали само енергийното съдържание на биомаса с нулеви ставки, а не действителните емисии. Поради това техните емисии не са взети предвид в посочения общ размер.

⁷ Емисиите на инсталациите от категория В са над 500 000 тона CO₂екв. годишно, емисиите на инсталациите от категория Б са между 500 000 и 50 000 тона CO₂екв. годишно и емисиите на инсталациите от категория А са под 50 000 тона CO₂екв. годишно. Вж. Регламент (ЕС) № 601/2012 на Комисията от 21 юни 2012 г. относно мониторинга и докладването на емисиите на парникови газове съгласно Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета, ОВ L 181, 12.7.2012 г., стр. 30.

⁸ „Инсталациите с малки емисии“ са подкатегория на инсталациите от категория А и отделят по-малко от 25 000 тона CO₂екв. годишно (вж. член 47, параграф 2 от Регламент (ЕС) № 601/2012).

да изключат от СТЕ на ЕС предприятията с малки емисии в съответствие с член 27 от Директивата за СТЕ на ЕС. Емисиите, изключени за 2018 г., са възлизали на 2,92 милиона тона CO₂ (около 0,17 % от общите верифицирани емисии, в сравнение с 0,16 % за предходната година).

Съгласно докладите по член 21, подадени през 2019 г., досега осем държави (Белгия, Дания, Литва, Лихтенщайн, Нидерландия, Унгария, Франция и Хърватия) са се възползвали от разпоредбата, предвидена в член 13 от Регламента относно мониторинга и докладването (РМД)⁹, за да разрешат използването на опростени планове за мониторинг в случаите с нисък риск за стационарни инсталации. В случая с оператори на въздухоплавателни средства с малки емисии три държави са докладвали за използване на тази разпоредба през 2018 г. (Белгия, Исландия и Полша).

През 2018 г. за 655 оператори на въздухоплавателни средства е докладвано, че имат план за мониторинг (в сравнение с 541 през 2017 г. и 503 през 2016 г.). 50 % (328) от докладваните оператори са търговски, докато останалите 50 % (327) са нетърговски¹⁰. Общо 287 (почти 44 %) са квалифицирани като предприятия с малки емисии (в сравнение с 280 (52 %) през 2017 г. и 249 (50 %) през 2016 г.).

⁹ Регламент (ЕС) № 601/2012 на Комисията от 21 юни 2012 г. относно мониторинга и докладването на емисиите на парникови газове съгласно Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета, ОВ L 181, 12.7.2012 г., стр. 30.

¹⁰ Пример за търговски оператор на въздухоплавателно средство е пътническа авиокомпания, предоставяща услуги на широката общественост. Пример за нетърговски оператор на въздухоплавателно средство е въздухоплавателно средство, което е частна собственост.

2.2 Регистър на ЕС и Дневник на ЕС за трансакциите (EUTL)

Регистърът на ЕС и Дневникът на ЕС за трансакциите (EUTL) проследяват собствеността на квотите за общи и авиационни емисии, като записват количествата по партидите и трансакциите между партидите. Работата и поддръжката им се осъществяват от Комисията, като в същото време националните администратори на регистри в участващите държави продължават да са лица за контакт за представителите на партидите (дружества или физически лица). В Регистъра на ЕС се водят партидите за стационарните инсталации и операторите на въздухоплавателни средства, а EUTL автоматично проверява, записва и разрешава всички трансакции между партидите, което гарантира съответствие на всички прехвърляния с правилата на СТЕ на ЕС.

Данните, записани в Регистъра на ЕС и EUTL, са важен източник на информация за различните видове докладване по СТЕ, като например изчисляването на показателя за излишък на резерва за стабилност на пазара (вж. глава 3.3) и докладването, извършвано от Европейската агенция за околната среда (ЕАОС). EUTL също така осигурява прозрачност по отношение на СТЕ на ЕС, като публикува* информация относно съответствието на стационарните инсталации и операторите на въздухоплавателни средства с разпоредбите на СТЕ.

* Информацията, публикувана от EUTL, може да бъде намерена на адрес: <https://ec.europa.eu/clima/ets/>

През 2018 г. Регистърът на ЕС и EUTL са били напълно действащи денонощно, седем дни в седмицата, в продължение на 365 дни, като е имало само незначителни прекъсвания поради извършването на технически актуализации, възлизали на общо около 26 часа.

От 1 януари 2019 г. Комисията преустанови¹¹ по отношение на Обединеното кралство всички обработвания, свързани с безплатното разпределяне, тръжната продажба и обмена на международни кредити, в съответствие със защитните мерки¹² за запазване на целостта на СТЕ на ЕС в областта на околната среда в случаите, когато правото на ЕС престава да се прилага за държава членка, която се отделя от ЕС.

През март 2019 г. беше приет Делегиран регламент (ЕС) 2019/1122 на Комисията¹³, в който бяха определени правилата за функционирането на Регистъра на ЕС през следващия период на търгуване на СТЕ на ЕС (2021—2030 г.). Регламентът дава възможност на Регистъра на ЕС да отговори на изискванията за фаза 4, определени с

¹¹ Решение (С(2018) 8707) на Комисията от 17 декември 2018 г. относно даване на указания на централния администратор за временно спиране на приемането от Дневника на ЕС за трансакциите на съответните обработвания за Обединеното кралство, свързани с безплатното разпределяне, тръжната продажба и обмена на международни кредити.

¹² Регламент (ЕС) 2018/208 на Комисията от 12 февруари 2018 г. за изменение на Регламент (ЕС) № 389/2013 за създаване на Регистър на ЕС, ОВ L 39/3, 13.2.2018 г., стр. 3.

¹³ Делегиран регламент (ЕС) 2019/1122 на Комисията от 12 март 2019 г. за допълване на Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета по отношение на функционирането на Регистъра на ЕС, ОВ L 177, 2.7.2019 г., стр. 3.

преразгледаната Директива за СТЕ на ЕС, например чрез коригиране на функционалните възможности по такъв начин, че квотите да бъдат с безсрочна валидност и да могат да се използват само за обхващане на емисиите, считано от първата година на десетгодишния период, през който са издадени, и за да се гарантира, че считано от 2021 г. за обхващането на емисии не могат да се използват международни кредити. Освен това с новия регламент се адаптират правилата относно Регистъра на Съюза, за да бъдат приведени в съответствие с изискванията на законодателството в областта на финансовите пазари, като се класифицират като „финансови инструменти“ по смисъла на Директива 2014/65/ЕС¹⁴ от 3 януари 2018 г., както и в съответствие с изискванията на преразгледаните правила за защита на данните.

3. ФУНКЦИОНИРАНЕ НА ПАЗАРА НА ВЪГЛЕРОДНИ ЕМИСИИ ПРЕЗ 2018 Г.

В настоящата глава се предоставя информация за аспекти, свързани с предлагането и търсенето на квоти в СТЕ на ЕС. В раздела за предлагането е включена информация по въпросите за лимита, безплатното разпределяне на квоти, програмата NER 300 (включително подготовката за предстоящия Фонд за иновации), тръжната продажба на квоти, дерогацията от задължението за тръжна продажба на всички квоти за сектора за производство на електрическа и топлинна енергия (член 10в), използването на международни кредити, и се съдържа глава относно схемите за компенсиране на непреките разходи за ограничаване на въглеродните емисии.

В раздела за търсенето е предоставена информация за броя на проверените емисии и за балансирането на предлагането и търсенето на квоти на пазара на въглеродни емисии посредством резерва за стабилност на пазара (MSR).

¹⁴ Директива 2014/65/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 15 май 2014 г. относно пазарите на финансови инструменти и за изменение на Директива 2002/92/ЕО и на Директива 2011/61/ЕС, ОВ L 173, 12.6.2014 г., стр. 349.

3.1. Предлагање: квоти, пуснати в обръщение

3.1.1. Лимит

Лимитът е абсолютното количество парникови газове, което може да бъде отделено от обхванатите субекти, така че да се осигури изпълнение на целта за намаляване на емисиите; той съответства на броя на квотите, пускани в обращение през даден период на търгуване. Във фаза 3 се прилага общ лимит за ЕС, който заменя предишната система на национални лимити.

Лимитът от 2013 г. за емисиите от стационарни инсталации бе определен на 2 084 301 856 квоти. Този лимит намалява всяка година с линеен коефициент на намаление, равен на 1,74 % от средното общо количество годишно издадени квоти през периода 2008—2012 г., което гарантира, че броят на квотите, които могат да бъдат използвани от стационарните инсталации, ще бъде с 21 % по-малък през 2020 г., отколкото през 2005 г.

Лимитът за сектора на въздухоплаването бе определен първоначално на 210 349 264 годишни квоти за авиационни емисии, което е с 5 % по-малко от средния годишен брой на авиационните емисии през периода 2004—2006 г. Той бе повишен със 116 524 квоти за авиационни емисии на 1 януари 2014 г., за да се даде възможност на Хърватия да се присъедини към СТЕ на ЕС. Този лимит трябваше да отрази законодателството от 2008 г.*, в което се определя, че всички полети от, до и в рамките на ЕИП следва да бъдат включени в СТЕ на ЕС. Обхватът на СТЕ на ЕС бе обаче временно ограничен до полети в рамките на ЕИП през периода 2013—2016 г. в подкрепа на разработването на глобална мярка от ИКАО, която да стабилизира емисиите от международното въздухоплаване на равнищата от 2020 г. Поради това броят на авиационните квоти, пуснати в обръщение през периода 2013—2014 г., беше значително по-нисък от първоначалния лимит. За да се подкрепи разработването на глобалната мярка от ИКАО, през 2017 г. ограничението за полети в рамките на ЕИП беше удължено до 2023 г. (вж. глава 4).

* Директива 2008/101/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 19 ноември 2008 г. за изменение на Директива 2003/87/ЕО с цел включване на авиационните дейности в схемата за търговия с квоти за емисии на парникови газове в рамките на Общността.

В таблица 1 са дадени числените данни за лимита за стационарните инсталации и броят на квотите за авиационни емисии, пускани ежегодно в обръщение¹⁵ за всяка година през фаза 3 на СТЕ на ЕС.

¹⁵ Броят на квотите за авиационни емисии, пуснати в обръщение след 2013 г., е резултат от прилагане на подход отдолу нагоре, като се започне от безплатно разпределяне (определено въз основа на критерии за дейността на операторите в рамките на ЕИП). Броят на квотите, предназначени за тръжна продажба, се определя след това въз основа на факта, че безплатното разпределяне (включително специален резерв за по-късно разпределяне на бързо развиващи се оператори на въздухоплавателни средства и нови участници) следва да бъде 85 %, а тръжната продажба — 15 % от общия брой.

Таблица 1: Лимити по СТЕ на ЕС през периода 2013—2020 г.

Година	Годишен лимит (инсталации)	Годишни квоти за авиационни емисии, пуснати в обръщение ¹⁶
2013	2 084 301 856	32 455 296
2014 г.	2 046 037 610	41 866 834
2015 г.	2 007 773 364	50 669 024
2016 г.	1 969 509 118	38 879 316
2017 г.	1 931 244 873	38 711 651
2018 г.	1 892 980 627	38 909 625
2019 г.	1 854 716 381	35 172 897 ¹⁷
2020 г.	1 816 452 135	

¹⁶ Актуализираните стойности включват обмен на международни кредити, наред с безплатното предоставяне на квоти и продаваните на търг количества.

¹⁷ Включва информация от авиационния тържен календар за 2019 г. Не са включени данни за Обединеното кралство за 2019 г. поради защитните мерки, приети от Комисията с цел да се запази целостта на СТЕ на ЕС в областта на околната среда в случаите, когато правото на ЕС преставя да се прилага за държава членка, която се отделя от ЕС (вж. глава 2.2).

3.1.2. Издадени квоти

3.1.2.1. Безплатно разпределяне на квоти

Въпреки че във фаза 3 по СТЕ на ЕС тръжната продажба е основният метод за разпределяне на квоти, значително количество квоти се разпределят безплатно. Прилагат се следните принципи:

- производството на електроенергия не получава безплатни квоти;
- безплатни квоти за преработващата промишленост се разпределят в съответствие с правила, хармонизирани за целия ЕС;
- безплатното разпределение се основава на показатели за ефективност, така че да се засилят стимулите за намаляване на емисиите на парникови газове и иновациите и да се възнаградят най-ефективните инсталации;
- установен е обхващащ целия ЕС резерв за нови участници (NER) за нови промишлени инсталации и инсталации със значително увеличен капацитет, който се равнява на 5 % от сумарното количество квоти за фаза 3.

Безплатните квоти се предоставят на промишлени инсталации с цел справяне с риска от изместване на въглеродни емисии (ситуация, в която предприятия прехвърлят производството си към трети държави с не толкова стриктни ограничения относно емисиите на парникови газове, което може да доведе до увеличаване на общото им количество емисии). Секторите и подсекторите, за които се смята, че са изложени на значителен риск от изместване на въглеродни емисии, са включени в списък за изместване на въглеродни емисии*. Въпреки че първоначално списъкът обхващаше периода 2015—2019 г., преразгледаната Директива за СТЕ на ЕС удължи действието му до 31 декември 2020 г.

* Настоящият списък за изместване на въглеродни емисии може да бъде намерен тук: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/ALL/?uri=CELEX%3A32014D0746>

В хода на фаза 3 около 43 % от общото количество налични квоти ще бъдат разпределени безплатно, докато делът на квотите, предвидени за тръжна продажба от държавите членки, възлиза на 57 %.

В първоначалния резерв за нови участници, след изваждането на 300 милиона квоти за програмата NER 300, е имало 480,2 милиона квоти. До юни 2019 г. 167,9 милиона квоти са били резервирани за 937 инсталации за целия период на фаза 3. Оставащият резерв за нови участници възлиза на 312,3 милиона квоти. Очаква се значителен брой от тези квоти да остане неразпределен. В края на фаза 3 те ще бъдат прехвърлени в резерва за стабилност на пазара (MSR), като 200 милиона от тях ще бъдат използвани за създаването на резерв за нови участници за фаза 4.

До края на месец юни 2019 г. безплатното разпределяне на квоти бе намалено с около 457 милиона квоти поради затваряне на инсталации или съответно намаление на производството или на производствения капацитет в сравнение с първоначалните стойности, използвани при изчислението на предоставените квоти за фаза 3.

Таблица 2: Брой квоти (в милиони), които са разпределени безплатно на промишлени предприятия през периода 2013—2019 г.¹⁸

	2013	2014 г.	2015 г.	2016 г.	2017 г.	2018 г.	2019 г.
Безплатни квоти¹⁹ (ЕС-28 + държавите от ЕИП и ЕАСТ)	903,0	874,8	847,6	821,3	796,2	771,9	748,1 ²⁰
Квоти, разпределени от резерва за нови участници (за инвестиции на зелено и за увеличения на капацитета)	11,7	15,3	18,6	21,8	23,4	23,6	22,9
Безплатни квоти, останали неразпределени поради затваряне на инсталации или поради промени в производството или производствения капацитет	40,1	58,9	70,8	67,5	71,6	75,9	71,9

Тъй като търсенето на безплатни квоти е надхвърлило наличните количества, разпределението за всички инсталации в обхвата на СТЕ на ЕС беше намалено със същия процент чрез прилагането на „междуетраслов корекционен коефициент (CSCF)²¹. През 2017 г. първоначалните стойности на коефициента CSFC бяха преразгледани²².

За да се избегне рискът от изместване на въглеродни емисии, безплатното предоставяне на квоти ще продължи и след 2020 г. въз основа на актуализирани стойности на показателите за ефективност, получени от 10 % от най-ефективните

¹⁸ Цифрите включват данните от нотификациите от държавите членки, получени до юни 2019 г., и в тях може да настъпят промени във връзка със следващи нотификации.

¹⁹ Първоначални количества, преди намаленията, посочени по-долу.

²⁰ Разпределянето на квоти за Обединеното кралство (48,0 милиона квоти от общия брой за 2019 г.) бе преустановено поради защитните мерки, приети от Комисията с цел да се запази целостта на СТЕ на ЕС в областта на околната среда в случаите, когато правото на ЕС престава да се прилага за държава членка, която се отделя от ЕС (вж. глава 2.2).

²¹ Решение 2013/448/ЕС на Комисията, ОВ L 240, 7.9.2013 г., стр. 27.

²² Решение 2017/126/ЕС на Комисията, ОВ L 19, 25.1.2017 г., стр. 93.

инсталации в ЕС. Степента на риска от изместване на емисиите за отраслите бе оценена въз основа на комбиниран показател, отразяващ интензивността на търговията на даден отрасъл с трети държави, умножена по интензивността на емисиите на този отрасъл. Въз основа на тази оценка през февруари 2019 г. Комисията прие списъка за изместване на въглеродни емисии за следващия период на търгуване²³, който ще бъде валиден през цялата фаза 4.

За да бъде отразен напредъкът на технологиите и иновациите, стойностите на показателите ще бъдат актуализирани два пъти във фаза 4 въз основа на реални данни. Инсталациите, които подават заявления за безплатно разпределяне на квоти през първия период на разпределяне (2021—2025 г.), трябваше да представят необходимите данни на компетентните органи до 30 май 2019 г. Тези данни ще се използват от Комисията за изчисляване на разпределението на квоти за всяка инсталация, както и за актуализиране на стойностите на показателите за периода 2021—2025 г. През декември 2018 г. бе приет делегираният акт за преразглеждане на правилата за безплатното разпределяне на квоти за периода 2021—2030 г.²⁴, като същевременно започна работата по актуализиране на стойностите на показателите за периода 2021—2025 г. (вж. допълнение 7 към приложението).

През фаза 4 квотите за отделните инсталации ще бъдат коригирани своевременно, за да отразяват значителното увеличаване или намаляване на дейността. За да се предотвратят манипулирането и злоупотребите със системата за извършване на корекции на разпределяните квоти и да се избегне ненужната административна тежест, Комисията ще приеме акт за изпълнение за определяне на допълнителни мерки за извършване на корекции (вж. допълнение 7 към приложението).

²³ Делегирано решение (ЕС) 2019/708 на Комисията, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/bg/TXT/PDF/?uri=OJ:L:2019:120:FULL&from=bg>

²⁴ Делегиран регламент (ЕС) 2019/331 на Комисията, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/bg/TXT/PDF/?uri=OJ:L:2019:059:FULL&from=bg>

3.1.2.2. Програмата *NER 300* и Фондът за иновации

NER 300 е широкомащабна програма за финансиране на иновационни нисковъглеродни демонстрационни проекти в областта на енергетиката. Целта на програмата е в рамките на ЕС да се демонстрират начини за безопасно за околната среда улавяне и съхранение на CO₂ (CCS), както и иновативни технологии за възобновяеми енергийни източници (ВЕИ) в мащаб на стопанска реализация. *NER 300* беше финансирана от осребряването на 300 милиона квоти за емисии от *NER*. Средствата бяха предоставени на проекти, избрани чрез два кръга от покани за представяне на предложения през декември 2012 г. и през юли 2014 г.

Фондът за иновации е един от двата механизма за финансиране на нисковъглеродни технологии, създадени с преразгледаната Директива за СТЕ на ЕС за фаза 4. Той ще подпомага на конкурентна основа първоначалното развитие на пазара и демонстрацията в стопански условия на иновативни технологии и технологии за революционни иновации в сектори, обхванати от СТЕ на ЕС, включително иновативни технологии за възобновяеми енергийни източници, енергоемки отрасли, улавяне и използване на въглероден диоксид (CCU), както и за съхранение на енергия. Той ще се финансира от разпределянето чрез търг на най-малко 450 милиона квоти и от неизплатения бюджет по програма *NER 300*. В процес на подготовка е първата покана за представяне на предложения за 2020 г.

В резултат на двете покани за представяне на предложения по програма *NER 300* финансиране получиха общо 38 проекта за ВЕИ и 1 проект за CCS в 20 държави — членки на ЕС, на обща стойност 2,1 милиарда евро. Седем от тях са влезли в експлоатация: проектите за енергия от биомаса — BEST в Италия и Verbiostraw в Германия, проектите за наземни вятърни инсталации Windpark Blaiken в Швеция и Windpark Handalm в Австрия, проектите за вятърни инсталации с морско разположение Veja Mate и Nordsee One в Германия, както и проектът за интелигентна енергийна мрежа Puglia Active Network в Италия.

До края на 2019 г. се очаква пет проекта от първата покана да бъдат приведени в изпълнение, същевременно напредва подготовката по 4 проекта от втората покана, така че да бъдат приведени в изпълнение до 30 юни 2021 г. С оглед на трудната икономическа и политическа обстановка след създаването на програмата *NER 300*, по 19 проекта не бе набрана достатъчна допълнителна финансова подкрепа и те бяха оттеглени, при което бяха освободени общо 1,358 милиарда евро. Четири други проекта са в различни етапи на подготовка.

Измененото Решение *NER 300*²⁵ даде възможност за повторно инвестиране на освободените средства от отменените проекти по първата покана (623 милиона евро до

²⁵ Решение (ЕС) 2017/2172 на Комисията от 20 ноември 2017 г. за изменение на Решение № 2010/670/ЕС по отношение на използването на неизплатени приходи от първия кръг от покани за представяне на предложения.

този момент) в съществуващите финансови инструменти — енергийните демонстрационни проекти InnovFin (EDP) и дълговия инструмент на Механизма за свързване на Европа, и двата управлявани от Европейската инвестиционна банка. Това ще даде възможност за извличане на максимални ползи от програмата NER 300 и привличане на допълнителни частни инвестиции в нисковъглеродни иновации.

До този момент са избрани 3 проекта, които да се възползват от неизразходваните средства по програма NER 300 в рамките на InnovFin EDP, като подкрепата възлиза на около 73 милиона евро (вж. допълнение 9 към приложението).

Освободените средства от отменените проекти по втората покана (735,5 милиона евро до момента) ще бъдат добавени към средствата на Фонда за иновации.

Таблица 3: Проекти по програма NER 300, получили финансиране по първата и втората покана за представяне на предложения²⁶

	I покана за представяне на предложения	II покана за представяне на предложения
Проекти в процес на подготовка	6	7
Проекти в процес на изпълнение	6	1
Оттеглени проекти	8	11
<i>Общо</i>	<i>20</i>	<i>19</i>

През фаза 4 общата стойност на ресурсите на разположение за демонстрация на иновативни технологии и технологии за революционни иновации в рамките на Фонда за иновации вероятно ще надхвърлят значително сумата от 2,1 милиарда евро за програма NER 300²⁷. През февруари 2019 г. бе приет Делегиран регламент²⁸ относно функционирането на Фонда за иновации. Проекти във всички държави членки, включително малки проекти, ще могат да получават подпомагане от този фонд.

С цел повишаване на осведомеността относно Фонда за иновации, през 2019 г. и първото полугодие на 2020 г. Комисията участва активно в дейности за популяризиране сред промишлеността и държавите членки, за да бъдат обсъдени основните въпроси за всеки сектор, свързани с подбора и изпълнението на проекти. Първата покана за представяне на предложения в рамките на Фонда за иновации е планирана за 2020 г. и ще бъде последвана от редовни покани до 2030 г.

²⁶ В съответствие с Решение 2010/670/ЕС на Комисията за избраните по първата покана проекти окончателни инвестиционни решения трябваше да бъдат взети до края на 2016 г., докато за проектите, избрани по втората покана, решенията трябваше да бъдат взети до края на юни 2018 г.

²⁷ Стойността на 450-те милиона квоти, предоставени за фонда, ще зависи от цената на въглеродните емисии. При средна цена от 25 евро на квота ресурсите за фонда биха възлезли на 11,3 милиарда евро.

²⁸ Делегиран регламент (ЕС) 2019/856 на Комисията от 26 февруари 2019 г. за допълнение на Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета по отношение на функционирането на Фонда за иновации, ОВ L 140, 28.5.2019 г., стр. 6—17.

3.1.2.3. Компенсиране на непреките разходи за ограничаване на въглеродните емисии

В допълнение към безплатно разпределяне на квоти за покриване на преките разходи за ограничаване на въглеродните емисии, държавите — членки на ЕС, могат да предоставят държавна помощ за компенсиране на някои промишлени сектори с интензивно използване на електроенергия за непреките разходи за ограничаване на въглеродните емисии, т.е. разходи, произтичащи от увеличените цени на електроенергията, поради факта, че производителите на електроенергия прехвърлят разходите за покупка на квоти към потребителите.

За да се гарантира хармонизирано прилагане на компенсирането на непреките разходи за ограничаване на въглеродните емисии във всички държави членки и да се сведат до минимум нарушенията на конкуренцията на вътрешния пазар, Комисията прие Насоките за държавни помощи в контекста на СТЕ на ЕС*, които са валидни до края на 2020 г. В насоките се определят, наред с другото, допустимите сектори и максималните суми за компенсиране на непреките разходи за ограничаване на въглеродните емисии.

Преразгледаната Директива за СТЕ позволява на държавите членки да продължат да предоставят компенсации за непреките разходи за ограничаване на въглеродните емисии във фаза 4 и добавя по-голяма прозрачност и по-добри разпоредби за докладване. С оглед на това Комисията започна преразглеждане на Насоките за държавни помощи в контекста на СТЕ на ЕС за следващия период на търгуване (вж. допълнение 7 към приложението). Като част от този процес, въз основа на консултации със заинтересованите страни и държавите членки, проведени в началото на 2019 г., Комисията ще извърши преглед на списъка на допустимите сектори и на факторите, определящи максималните размери на помощта.

* Насоки относно определени мерки за държавна помощ в контекста на схемата за търговия с квоти за емисии на парников газ след 2012 година, ОВ С 158, 5.6.2012 г., стр. 4.

Към днешна дата Комисията е одобрила 13²⁹ схеми за компенсиране на непреките разходи за ограничаване на въглеродните емисии в 12 държави членки. През 2018 г. за първи път бяха изплатени компенсации по схемата на регион Валония и схемата на Люксембург. Испанското правителство уведоми Комисията за преразглеждане на своята схема с оглед увеличаване на нейния бюджет. През 2019 г. Полша уведоми Комисията за проект на мярка и получи одобрение за отпускане на държавна помощ за схема, по която през 2020 г. ще започне изплащане на подкрепа за непреки разходи, направени през 2019 г.

²⁹ Освен това бяха приети модификации по френската и испанската схема.

В Директивата за СТЕ на ЕС е определено, че в срок от три месеца след края на всяка година държавите членки, които са въвели схема за компенсиране на непреки разходи, правят публично достояние в лесно достъпен формат общия размер на компенсацията, както и разбивката по отраслите и подотраслите, в полза на които е предоставена.

Обобщение на данните, публикувани от държавите членки за компенсациите, изплатени през 2018 г., е представено в таблица 4.

Таблица 4: Компенсации за непреките разходи за ограничаване на въглеродните емисии, изплатени от държавите членки през 2018 г.³⁰

Държава членка	Продължителност на схемата	Компенсации, изплатени през 2018 г. за непреки разходи, направени през 2017 г. (в млн. евро)	Брой бенефициери (инсталации)	Приходи от тържни продажби през 2017 г. (с изключени е на квоти за авиационни емисии, в млн. евро)	Процент от приходите от тържни продажби, изразходвани за компенсиране на непреки разходи
Обединеното кралство	2013—2020 г.	22,36 ³¹	60 ³²	1607 ³³	3,7 %
Германия	2013—2020 г.	202	891	1 141,7	17,6 %
Белгия (Фландрия)	2013—2020 г.	31,7	106	143,5	27,3 %
Белгия (Валония)	2017—2020 г.	7,5	30		
Нидерландия	2013—2020 г.	36,9	96	189	19,5 %
Гърция	2013—2020 г.	16,8	50	196,6	8,5 %
Литва	2014—2020 г.	0,24	1	31,4	0,8 %
Словакия	2014—2020 г.	10	7	87	11,4 %
Франция	2015—2020 г.	98,7	296	309,8	31,8 %
Финландия	2016—2020 г.	26,7	58	94,6	28,2 %
Испания	2013—2015 г.	6	151	488,8	1,2 %
Люксембург	2018—2020 г.	3,4	2	6,8	50 %

³⁰ Информацията относно изплатените компенсации и броя на бенефициерите се основава на задължението за докладване съгласно член 10а, параграф 6 от Директива (ЕС) 2018/410.

³¹ 19,7 млн. британски лири (за НР, направени през 2018 г.), на база средния обменен курс от 1,1355 GBP/EUR.

³² Обединеното кралство е докладвало не инсталации, а предприятия.

³³ Следва да се обърне внимание, че Обединеното кралство е изплатило подкрепа през 2019 г. за непреки разходи, направени през 2018 г. Поради това за Обединеното кралство са показани приходите от тържни продажби от 2018 г.

Общият размер на компенсацията за непреки разходи, изплатена от 11 държави членки³⁴ през 2018 г., възлезе на около 462 милиона евро, т.е. близо 11 % от приходите от тръжни продажби на тези държави членки. Общо на държавите членки, в които са въведени схеми за компенсиране, се падат около 70 % от БВП на ЕС. Най-големите получатели на компенсации бяха химическият сектор, секторът за цветни метали и секторът на черната металургия.

Една от разпоредбите за прозрачност в преразгледаната Директива за СТЕ на ЕС определя, че държавите членки, които изразходват повече от 25 % от своите приходи от тръжни продажби за компенсиране на непреки разходи през която и да е година, трябва да публикуват доклад, в който се посочват причините, поради които тази сума е надвишена. Въз основа на приходите от тръжна продажба за календарната 2017 г., през 2018 г. четири държави надхвърлиха прага от 25 %³⁵.

3.1.2.4. Тръжна продажба на квоти

През фаза 3 тръжната продажба е основният начин за разпределяне на квоти. Първичните търгове се уреждат от Регламента за тръжната продажба*, който определя графика, управлението и други аспекти, свързани с провеждането на търговете, с цел да се гарантира открит, прозрачен, хармонизиран и недискриминационен процес.

* Регламент (ЕС) № 1031/2010 на Комисията от 12 ноември 2010 г. относно графика, управлението и други аспекти на търга на квоти за емисии на парникови газове съгласно Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета за установяване на схема за търговия с квоти за емисии на парникови газове в рамките на Общността, ОВ L 302, 18.11.2010 г., стр. 1.

През 2018 г. Регламентът за тръжната продажба беше изменен³⁶, с цел European Energy Exchange („ЕЕХ“) отново да бъде избрана като алтернативната тръжна платформа на Германия и да се позволи осребряването на първата партида от 50 милиона квоти от резерва за стабилност на пазара за финансирането на Фонда за новации през 2020 г.

Допълнително изменение на Регламента за тръжната продажба беше прието от Комисията през август 2019 г. с цел да се създаде рамката за разпределяне на квоти чрез търгове и за управление на проекти в рамките на Фонда за иновации и Фонда за модернизация през фаза 4. Изменението отразява също така класифицирането на

³⁴ Полша не е включена тук, тъй като през 2020 г. тя ще започне изплащане на подкрепа за непреки разходи, направени през 2019 г.

³⁵ Причината за съпоставка между плащанията през 2018 г. и приходите от тръжни продажби през 2017 г. е, че плащанията от 2018 г. по принцип съставляват компенсация за непреките разходи на потребителите през календарната 2017 година.

³⁶ Делегиран регламент (ЕС) 2019/7 на Комисията от 30 октомври 2018 г. за изменение на Регламент (ЕС) № 1031/2010 във връзка с тръжната продажба на 50 милиона неразпределени квоти от резерва за стабилност на пазара за фонда за иновации и за вписване на тръжна платформа, която трябва да бъде избрана от Германия, ОВ L 2, 4.1.2019 г., стр. 1—5.

квотите по СТЕ на ЕС като финансови инструменти съгласно Директива 2014/65/ЕС относно пазарите на финансови инструменти (ДПФИ II).

В съответствие със защитните мерки, приети с цел да се запази целостта на СТЕ на ЕС в областта на околната среда (вж. глава 2.2), беше прието връщането на квоти, издадени от Обединеното кралство за 2018 г., но през 2019 г. не бяха продадени на търг квоти от името на Обединеното кралство.

Търговете през 2018 г. са провеждани посредством следните тържни платформи:

- ЕЕХ, действаща като обща тържна платформа за 25-те държави членки, които участват в процедура за съвместно възлагане, и Полша, която се възползва от възможността да не участва в процедурата за съвместно възлагане, но все още не е избрала отделна тържна платформа. Считано от 5 септември 2016 г., ЕЕХ провежда търговете в качеството си на втората обща тържна платформа, определена на 13 юли 2016 г.;
- ЕЕХ, действаща като алтернативна тържна платформа за Германия;
- ICE, действаща като алтернативна тържна платформа за Обединеното кралство.

Исландия, Лихтенщайн и Норвегия започнаха тържна продажба на квоти през юни 2019 г., след като Споразумението за ЕИП беше изменено, за да им се даде възможност да участват в споразумението за съвместно възлагане за общата тържна платформа. В споразумението с трите държави обемите на квотите, предназначени за тържна продажба за периода 2013—2018 г., са разпределени за 2019 и 2020 година, за да се гарантира устойчиво и предвидимо предлагане на квоти на пазара и да се избегнат евентуални неблагоприятни въздействия върху пазара на въглеродни емисии поради това допълнително предлагане. По този начин преразгледаните тържни календари за 2019 г. и 2020 г. включват част от обемите за предходни периоди, които са били изтеглени от търгове.

През 2018 г. ЕЕХ, действаща от името на 27-те държави членки, е продала на търгове 89 % от общото количество квоти, а ICE е продала 11 % от общото количество от името на Обединеното кралство. До 30 юни 2019 г. са проведени над 1 480 търга.

В таблица 5 е представен преглед на обемите на квотите³⁷, предназначени за тържна продажба от ЕЕХ и ICE, до 30 юни 2019 г., включително ранните търгове³⁸ на общите квоти.

³⁷ Обемите на общите квоти са определени, като е взето под внимание Решение № 1359/2013/ЕС. Обемите на квотите за авиационни емисии са определени, като са взети под внимание Решение № 377/2013/ЕС и Регламент (ЕС) № 421/2014.

³⁸ През 2012 г. бяха проведени ранни търгове на квоти по фаза 3 с оглед на широко разпространената търговска практика в електроенергийния сектор за форуърдна продажба на електроенергия и съответно купуване на необходимите входящи стоки (включително квоти) при продажбата на продукта.

Таблица 5: Общо количество квоти по фаза 3, продадени на търг през периода 2012—2019 г.

Година	Общи квоти	Квоти за авиационни емисии
2012 г.	89 701 500	2 500 000
2013 г.	808 146 500	0
2014 г.	528 399 500	9 278 000
2015 г.	632 725 500	16 390 500
2016 г.	715 289 500	5 997 500
2017 г.	951 195 500	4 730 500
2018 г.	915 750 000	5 601 500
2019 г. (до 30 юни 2019 г.) ³⁹	292 975 500	2 032 500

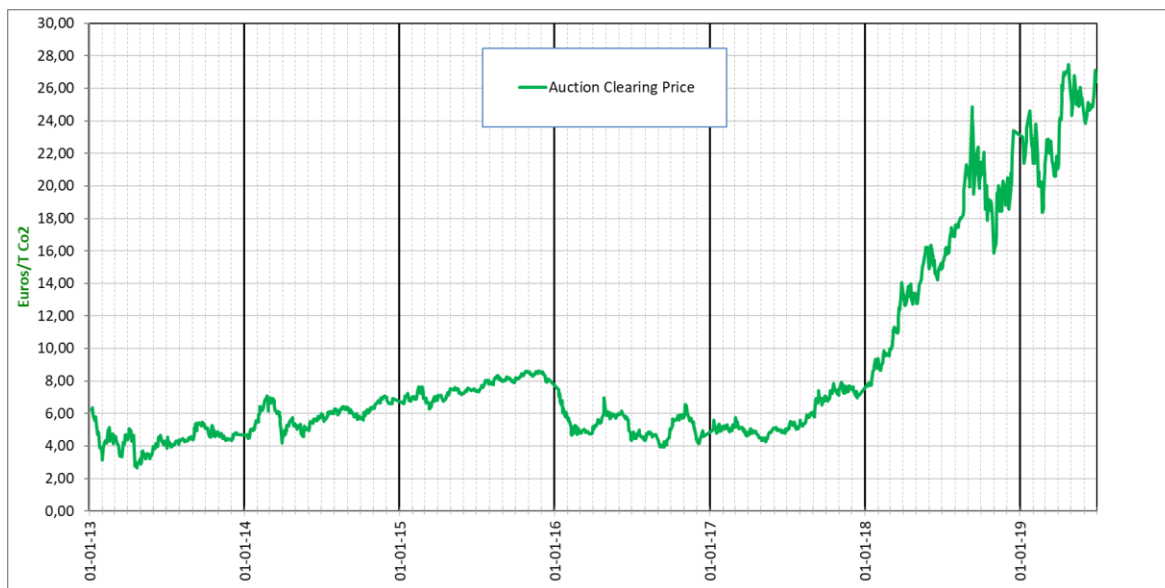
Източник: ЕЕХ

Цифрите за 2019 г. отразяват ефекта от влизането в сила на резерва за стабилност на пазара през януари 2019 г., в резултат на което тържното предлагане на квоти значително намаля през 2019 г. (вж. глава 3.3). Търговете обикновено са протичали гладко и тържните клирингови цени са били общо взето близки до цените на вторичния пазар.

Между януари 2018 г. и юни 2019 г. бяха отменени пет търга поради това, че не бе достигната цената, предлагана от резерва, или това, че общият предлаган обем оставаше под обема, обявен за продажба. Заедно с тях, от над 1480 търга, проведени от края на 2012 г. насетне, са били отменени общо тринадесет търга. Преглед на тържните клирингови цени за периода от 2013 г. до 30 юни 2019 г. е представен на фигура 1.

Фигура 1: Клирингови цени на общите квоти, продавани на търг от 2013 г. до 30 юни 2019 г.

³⁹ Не са включени данни за Обединеното кралство за 2019 г. поради защитните мерки, приети от Комисията с цел да се запази целостта на СТЕ на ЕС в областта на околната среда в случаите, когато правото на ЕС престава да се прилага за държава членка, която се отделя от ЕС (вж. глава 2.2).

Източник: EEX

— Тръжна клирингова цена

Броят на участниците в търговете на общи квоти за периода от 2013 г. до 30 юни 2019 г. е представен в допълнение 2. Тръжните платформи публикуват своевременно подробни резултати от всеки търг в специално предназначени за целта уебсайтове. Допълнителна информация за изпълнението на търговете, включително относно участието, коефициентите на покритие и цените, може да бъде намерена в докладите на държавите членки, публикувани на уебсайта на Комисията⁴⁰.

Общите приходи, генерирани от държавите членки от търговете, проведени от 2012 г. до 30 юни 2019 г., надхвърлиха 42 милиарда евро (вж. таблица 2.1 в допълнение 2). Само през 2018 г. получените общи приходи достигнаха 14 милиарда евро. В Директивата за СТЕ на ЕС е посочено, че поне 50 % от приходите от тръжните продажби на квоти за емисии, включително всички приходи, генерирани от разпределянето на квоти за целите на солидарността и растежа, следва да бъдат използвани от държавите членки за цели, свързани с климата и енергетиката. Според информацията, предоставена на Комисията от държавите членки, последните са изразходвали или са планирали да изразходват през 2018 г. близо 70 % от тези приходи за определени цели, свързани с климата и енергетиката. През периода 2013—2018 г. около 80 % от приходите от тръжни продажби бяха изразходвани за такива цели.

⁴⁰ http://ec.europa.eu/clima/policies/ets/auctioning/documentation_en.htm

3.1.2.5. Дерогация от задължението за тръжна продажба на всички квоти за сектора за производство на електрическа и топлинна енергия

В член 10в от Директивата за СТЕ на ЕС е предвидена дерогация от общото правило за тръжна продажба, за да се подкрепят инвестициите в модернизацията на електроенергийния сектор в някои държави членки на ЕС с нисък доход. През фаза 3 тази дерогация се използва от осем от десетте държави членки*, отговарящи на съответните условия, като те предоставят известен брой безплатни квоти на производители на електроенергия в замяна на осъществяването на съответни инвестиции.

Безплатните квоти по член 10в се изваждат от количеството квоти, които съответната държава членка би предоставила иначе чрез тръжна продажба. В зависимост от националните разпоредби за прилагане на дерогацията, производителите на електроенергия могат да получават безплатни квоти на еквивалентна стойност на инвестициите, които правят от своите национални инвестиционни планове, или на еквивалентна стойност на плащанията им в национален фонд, служещ за финансиране на такива инвестиции. Тъй като безплатното разпределяне на квоти на производителите на електроенергия съгласно член 10в от Директивата за СТЕ по принцип би включвало държавна помощ, националните схеми за прилагане на дерогацията по член 10в са били разрешени съгласно правилата за държавна помощ и са предмет на изискванията на Насоките за държавни помощи.**

Преходното безплатно разпределяне на квоти съгласно член 10в ще продължи да бъде на разположение и през фаза 4, но с по-строги разпоредби за прозрачност и възможност за отговарящите на условията държави членки да използват всички или част от своите квоти по член 10в за подпомагане на инвестициите в рамките на Фонда за модернизация. Въз основа на информацията, подадена на Комисията от държавите членки, през следващия период на търгуване прибягването до на дерогацията по член 10в ще бъде твърде ограничено. Седем от десетте държави членки, отговарящи на условията за ползване на дерогацията, в това число Полша и Чешката република, които са се ползвали в най-голяма степен от преходното безплатно разпределение на квоти през фаза 3, взеха решение да не използват повече тази дерогация.

*На условията за ползване на дерогацията отговарят България, Естония, Кипър, Латвия, Литва, Малта, Полша, Румъния, Унгария и Чешката република. Латвия и Малта са взели решение да не ползват тази дерогация по време на фаза 3.

** Насоки относно определени мерки за държавна помощ в контекста на схемата за търговия с квоти за емисии на парников газ след 2012 година, ОВ С 158, 5.6.2012 г., стр. 4.

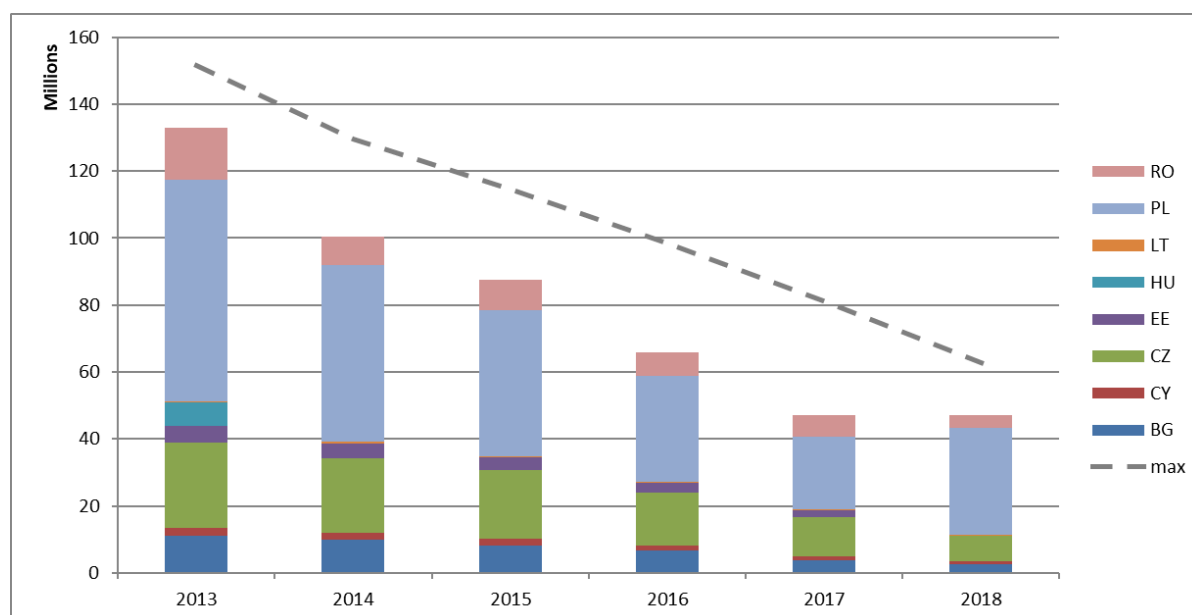
Общата стойност на отчетената за периода 2009—2018 г. инвестиционна подкрепа възлиза приблизително на 12,4 милиарда евро. Около 82 % от тази сума са били

предназначени за подобряване и реконструиране на инфраструктурата, а останалите инвестиции са в чисти технологии или в диверсифициране на предлагането.

Броят на квотите, предоставени безплатно на производители на електроенергия през 2018 г., е посочен в таблица 1.1, допълнение 1 към приложението, докато максималният брой квоти по години е посочен в таблица 1.2 от допълнение 1.

Неразпределените квоти могат да бъдат продадени или, съгласно разпоредбите на преразгледаната Директива за СТЕ на ЕС, могат да бъдат разпределени за периода 2021—2030 г. за инвестиции, избрани чрез състезателната тръжна процедура по член 10в. На фигура 2 е показан броят на квотите, които са били разпределени през периода 2013—2018 г.

Фигура 2: Квоти, разпределени безплатно съгласно член 10в

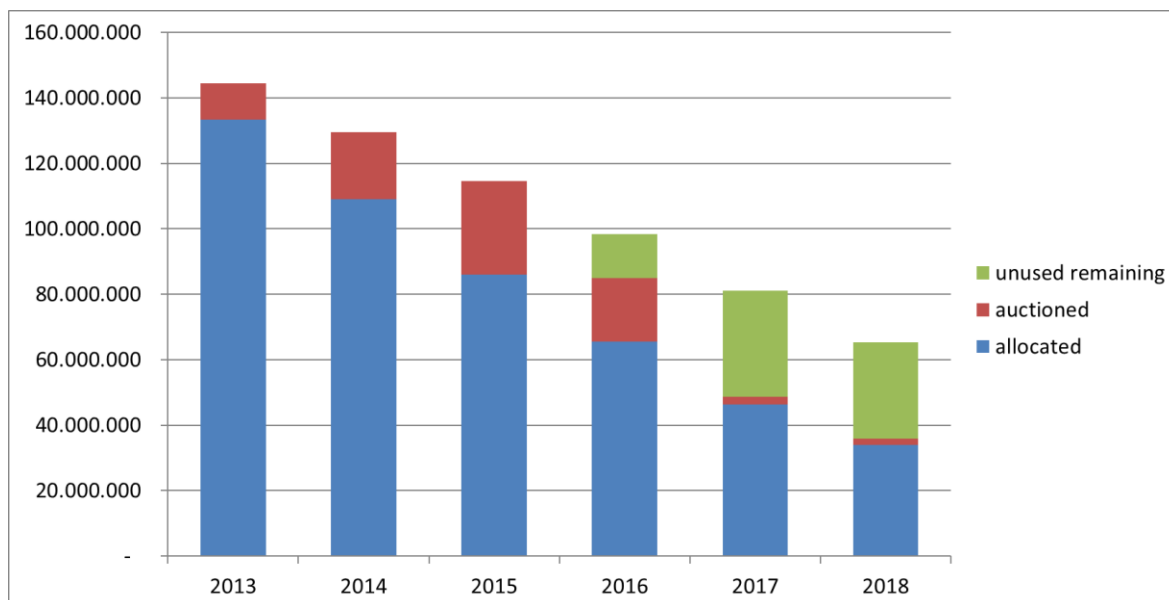

Източник: ГД „Действия по климата“

През декември 2018 г. Полша уведоми Комисията, че възнамерява през 2019 г. да разпредели чрез тръжна продажба 55,8 милиона от своите неразпределени квоти по дерогацията съгласно член 10в. През май 2019 г. Полша допълнително уведоми Комисията за намерението си да добави 49,52 милиона неразпределени квоти по член 10в към количеството, което страната ще разпредели чрез тръжна продажба през 2020 г.

На фигура 3 за квоти по член 10в е показан обемът, в който те са били разпределени, добавени към квотите за тръжна продажба или остават неизползвани (неразпределени и все още недобавени към квотите за тръжна продажба).

Фигура 3: Разпределение на квотите (разпределени, продадени на търг, останали неизползвани)⁴¹

Източник: ГД „Действия по климата“

Разпределени квоти	Разпределени квоти
Продадени на търг квоти	Продадени на търг квоти
Останали неизползвани квоти	Останали неизползвани квоти

В таблица 6 е показан броят на квотите по член 10в, които са били продадени на търг през периода 2013—2018 г., както и броят на останалите неизползвани квоти.

⁴¹ Цифрите включват количествата, предназначени за тържна продажба, от тържния календар за 2019 г., така че са отразени 55,8-те милиона неразпределени квоти, които Полша е поискала да разпредели чрез тържна продажба през 2019 г.

Таблица 6: Третиране на неизползваните квоти по член 10в през периода 2013—2018 г.⁴²

Държава членка	Брой на квотите по член 10в, които са били продадени на търг (в милиони)	Брой на останалите неизползвани квоти (в милиони)
България	9,5	0,8
2016 г.	0,0	0,0
2017 г.	0,3	0,1
Естония	2,1	0,0
Литва	1,1	0,1
Полша	55,8	68,9
Румъния	15,4	2,8
Унгария	0	0,9
Общо	84,2	73,5

Източник: ГД „Действия по климата“

Броят на неразпределените квоти, които са били продадени на търг (или планирани за продажба на търг) от държавите членки съгласно дерогацията по член 10в за всяка година от фаза 3, е посочен в таблица 1.3 в допълнение 1 към приложението.

3.1.3. Международни кредити

Участниците в СТЕ на ЕС все още могат да използват международни кредити от Механизма за чисто развитие (МЧР) и Съвместното изпълнение (JI) на Протокола от Киото за изпълнение на част от своите задължения съгласно СТЕ на ЕС до 2020 г. *, при условие че спазват качествени и количествени ограничения. Тези кредити са финансови инструменти, които представляват един тон CO₂, който е отстранен от атмосферата или чието изпускане е избегнато в резултат на проект за намаляване на емисиите. Във фаза 3 кредитите вече не се връщат пряко, а вместо това могат да бъдат заменени срещу квоти за емисии по всяко време в рамките на календарната година.

Съгласно разпоредбите на преразгледаната Директива за СТЕ на ЕС международните кредити вече няма да се използват за спазване на изискванията по СТЕ на ЕС през следващия период на търгуване.

* Проектите по МЧР и проектите по JI генерират кредити за намалени емисии по Протокола от Киото: съответно сертифицирани единици редуцирани емисии (СЕРЕ) и единици редуцирани емисии (ЕРЕ).

Въпреки че точното количество на правата за международни кредити през фаза 2 и фаза 3 (2008—2020 г.) ще зависи отчасти от количествата на бъдещите верифицирани емисии, пазарните анализатори прогнозира, че то ще възлезе на около 1,6 милиарда

⁴² Цифрите включват количествата, предназначени за тръжна продажба, от тръжния календар за 2019 г. (от годините на разпределяне 2013—2018 г.).

кредита. Към края на юни 2019 г. общият брой на използваните или обменените международни кредити възлиза на около 1,51 милиарда, което представлява над 90 % от прогнозната стойност на допустимия максимум.

За пълен преглед на международния обмен на кредити вж. допълнение 3 към приложението.

3.2. Търсене: извадени от обръщение квоти

Оценено е, че през 2018 г. емисиите от инсталации, участващи в СТЕ на ЕС, са намалели с 4,1 % спрямо 2017 г. съгласно вписаната в Регистъра на ЕС информация. Както е показано на таблица 7, намалението на емисиите се дължи главно на производството на електрическа и топлинна енергия, докато емисиите от промишлеността са отбелязали съвсем леко намаление.

Таблица 7: Верифицирани емисии (в милиони тонове СОСО₂ еквивалент)⁴³

Година	2011 г.	2012 г.	2013 г.	2014 г.	2015 г.	2016 г.	2017 г.	2018 г.
Верифицирани общи емисии	1 904	1 867	1 908	1 814	1 803	1 750	1 755	1 682
Изменение спрямо година x-1	-1,8 %	-2 %	2,2 %	-4,9 %	-0,6 %	-2,9 %	0,2 %	-4,1 %
Верифицирани емисии от производство на електрическа и	1 190	1 184	1 125	1 037	1 032	992	985	913

⁴³ Класифицирането в категориите „производство на електрическа и топлинна енергия“ и „промишленост“, използвани в таблица 7, е в съответствие с класификацията по NACE за фаза 4, използвана за създаването на списъка за изместване на въглеродни емисии, приложим за следващия период на търгуване.

топлинна енергия								
Изменение спрямо година x-1		-0,5 %	-5,0 %	-7,8 %	-0,5 %	-3,8 %	-0,7 %	-7,3 %
Верифицирани емисии от промишлени инсталации	715	683	783	777	771	758	769	769
Изменение спрямо година x-1		-4,5 %	14,7 %	-0,9 %	-0,7 %	-1,7 %	1,4 %	-0,1 %
Темп на растеж на реалния БВП за ЕС-28	1,8 %	-0,4 %	0,3 %	1,8 %	2,3 %	2,0 %	2,5 %	2,0 %

Източник: EUTL, данни за БВП, както са отчетени на следния адрес:

<http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/table.do?tab=table&init=1&plugin=1&language=en&pcode=tec00115>

(справка от юли 2019 г.). Верифицираните авиационни емисии са докладвани отделно в глава 4.

Разбивка на верифицираните емисии от инсталации в рамките на СТЕ според вида на парниковия газ (CO₂, N₂O и перфлуоровъглероди (PFC)) е предоставена в таблица 5.1, допълнение 5 към приложението.

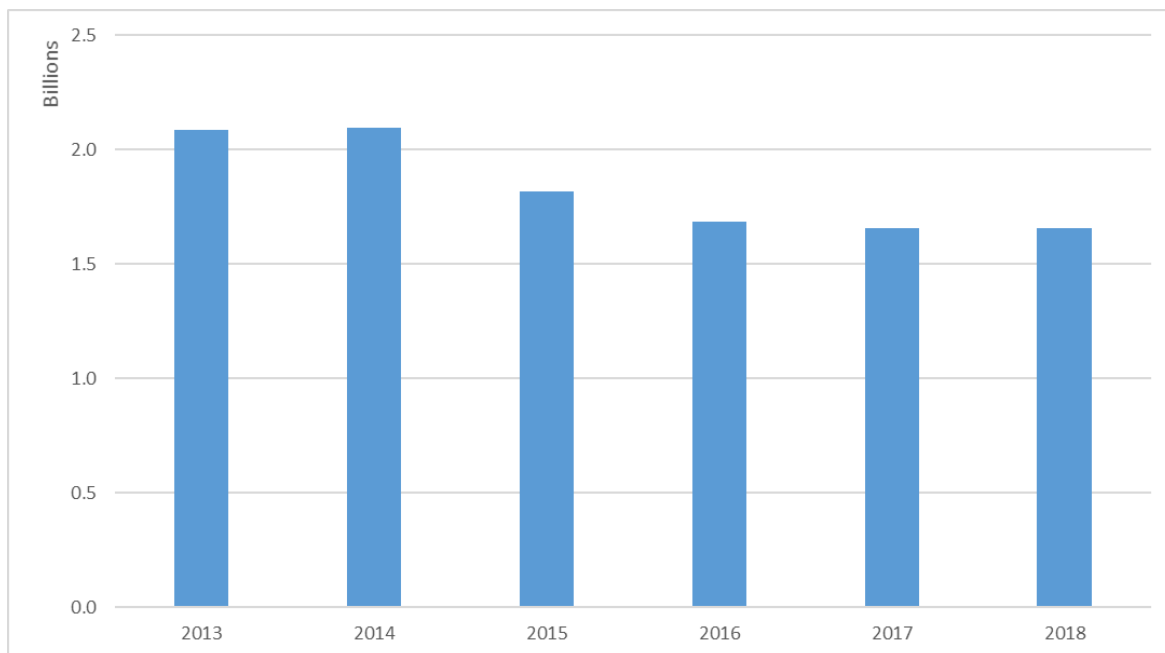
През 2018 г. броят на доброволно отменените квоти възлиза на 36 559. До края на юни 2019 г. е регистрирана доброволната отмяна на общо 345 893 квоти.

3.3. Постигане на баланс между предлагането и търсенето

В началото на фаза 3 през 2013 г. СТЕ на ЕС се е характеризирала с голям структурен дисбаланс между търсенето и предлагането на квоти, равняващ се на 2,1 милиарда квоти. Излишъкът намалява постепенно през текущия период на търгуване, остава стабилен през 2014 г. и спада значително до 1,78 милиарда квоти през 2015 г., 1,69 милиарда квоти през 2016 г. и 1,65 милиарда квоти през 2017 г. През 2018 г. излишъкът запазва равнището си от 1,65 милиарда квоти.

Фигура 4 показва развитието на излишъка на европейския пазар на въглеродни емисии до края на 2018 г.

Фигура 4: Развитие на излишъка на европейския пазар на въглеродни емисии през периода 2013—2018 г.

Източник: ГД „Действия по климата“

С цел справяне със структурния дисбаланс между предлагането и търсенето на квоти, през 2015 г. бе създаден резерв за стабилност на пазара (MSR)⁴⁴, с чиято помощ да се направи по-гъвкаво тържното предлагане на квоти за емисии. В контекста на преразглеждането на СТЕ на ЕС⁴⁵ бяха внесени важни промени във функционирането на MSR, както е изложено в текстовото каре по-долу. MSR започна да функционира в началото на 2019 г.

⁴⁴ Решение (ЕС) 2015/1814 на Европейския парламент и на Съвета от 6 октомври 2015 г. относно създаването и функционирането на резерв за стабилност на пазара към схемата на Съюза за търговия с емисии на парникови газове и за изменение на Директива 2003/87/ЕО, ОВ L 264, 9.10.2015 г., стр. 1.

⁴⁵ Директива (ЕС) 2018/410 на Европейския парламент и на Съвета от 14 март 2018 г. за изменение на Директива 2003/87/ЕО с цел засилване на разходоэффективните намаления на емисии и на нисковъглеродните инвестиции, и на Решение (ЕС) 2015/1814, ОВ L 76, 19.3.2018 г., стр. 3; на разположение на адрес: http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2018.076.01.0003.01.ENG&toc=OJ:L:2018:076:TOC

Ключово понятие във връзка с функционирането на MSR е общият брой квоти в обръщение (ОБКО). В резерва се добавят квоти, ако ОБКО е над предварително определен горен праг (833 милиона квоти), и съответно от резерва се освобождават квоти, ако този брой е под предварително определен долен праг (под 400 милиона квоти)*. По този начин MSR поема или освобождава квоти, когато показателят ОБКО е извън предварително определени граници. В резерва се добавят и отложените квоти от периода 2014—2016 г.**, както и т.нар. неразпределени*** квоти.

Общият брой квоти в обръщение, който има значение за определянето на вкарването и изкарването на квоти във и от MSR, се изчислява по следната формула:

$$\text{ОБКО} = \text{Предлагане} - (\text{Търсене} + \text{квоти в MSR})$$

Елементите на търсенето и предлагането, използвани във формулата, са описани подробно в таблица 4.1 в допълнение 4 към приложението.

Преразгледаната Директива за СТЕ на ЕС прави две важни промени по отношение на функционирането на MSR. На първо място, делът на ОБКО, който следва да бъде вкаран в резерва за периода 2019—2023 г., е удвоен — от 12 % на 24 %. Това увеличава значително темповете на намаляване на излишъка. Второ, считано от 2023 г., държаните в MSR квоти, които надхвърлят тържно търгуваните количества от предходната година, повече няма да бъдат валидни.

* Или когато мерките се приемат съгласно член 29а от Директивата за СТЕ на ЕС.

** Решение № 1359/2013/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 г. за изменение на Директива 2003/87/ЕО с оглед уточняване на разпоредбите относно графика на търговете за квоти за емисии на парникови газове, ОВ L 343, 19.12.2013 г., стр. 1.

*** Неразпределени са квотите, които не са разпределени съгласно член 10а, параграф 7 от Директивата за СТЕ на ЕС, т.е. квоти, които остават в резерва за нови участници, и такива, които произтичат от прилагането на член 10а, параграфи 19 и 20, т.е. квоти, предвидени за безплатно предоставяне за инсталации, но останали неразпределени поради (частично) прекратяване на работата или значително намаляване на капацитета. На практика „неразпределените“ квоти, получени от прилагането на съответния коефициент за изместване на въглеродни емисии към сектори, които не са включени в списъка за изместване на въглеродни емисии през текущия период, както и всички квоти, които не са разпределени съгласно член 10в от Директивата за СТЕ, не са предвидени да бъдат въведени в резерва за стабилност на пазара по член 1, параграф 3 от Решение (ЕС) 2015/1814. Поради това тези квоти не са обхванати (вж. стр. 225 от Оценката на въздействието (SWD(2015) 135 final), придружаваща предложението за преразглеждане на Директивата за СТЕ на ЕС във фаза 4.

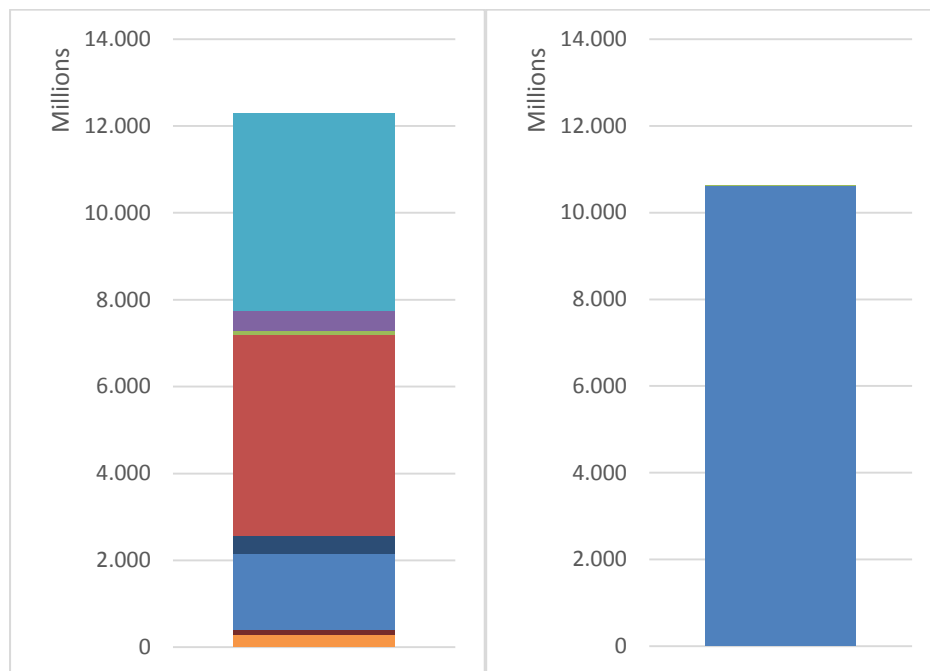
Докладът за пазара на въглеродни емисии дава възможност за консолидиране на данните за предлагането и търсенето, които се публикуват в съответствие с графика на задълженията за докладване, произтичащи от Директивата за СТЕ на ЕС и разпоредбите за нейното прилагане.

На фигура 5 е представен съставът на предлагането и търсенето през 2018 г. Съответните данни са публикувани и като част от третото съобщение за общия брой квоти в обръщение (ОБКО) за целите на MSR⁴⁶.

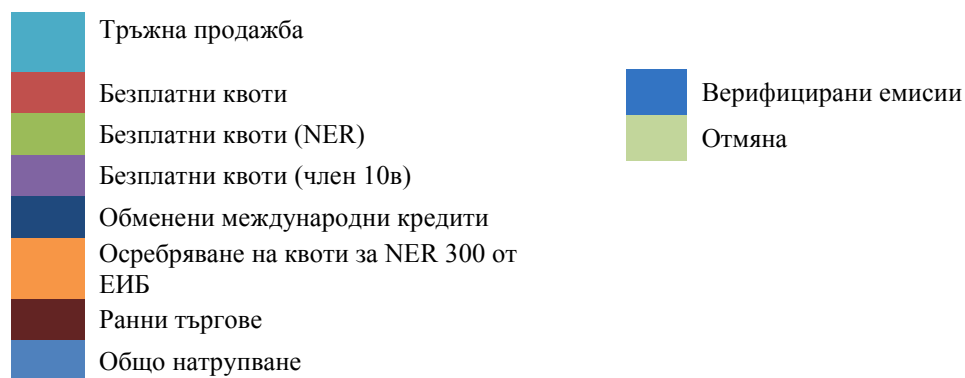
Фигура 5: Състав на кумулативното предлагане и търсене до края на 2018 г.

Предлагане (кумулятивно, милиони)

Търсене (кумулятивно, милиони)

Източник: ГД „Действия по климата“

В подготовка за старта на функционирането на MSR през 2019 г., считано от средата на месец май 2017 г.⁴⁷ Комисията редовно публикува ОБКО за предходната година. ОБКО бе публикуван за трети път през май 2019 г., като размерът му възлизаше на 1 654 909 824 квоти⁴⁸. В резултат на публикуването му през 2019 г. продължи

⁴⁶ C(2019) 3288 final, https://ec.europa.eu/clima/sites/clima/files/ets/reform/docs/c_2019_3288_en.pdf

⁴⁷ C(2017) 3228 final, https://ec.europa.eu/clima/sites/clima/files/ets/reform/docs/c_2017_3228_en.pdf

⁴⁸ C(2019) 3288 final, https://ec.europa.eu/clima/sites/clima/files/ets/reform/docs/c_2019_3288_en.pdf

прехвърлянето на квоти в MSR, което ще намали обема на тръжно търгуваните количества през 2019 г. и 2020 г.

По този начин, въз основа на ОБКО за 2017 г. и 2018 г. и преразгледаното законодателство, обемът на тръжно търгуваните количества през 2019 г. бе намален с почти 40 %, или близо 397 милиона квоти. Тръжно търгуваните количества през 2020 г. също ще бъдат съответно намалени⁴⁹. В резултат на това през 2019 г. ще бъдат продадени на търг около 30 %⁵⁰ по-малко квоти⁵¹, отколкото през 2018 г. В допълнение 8 е предоставена информация за вноските на държавите членки към MSR за цялата 2019 г. и за периода от януари до август 2020 г.

4. ВЪЗДУХОПЛАВАНЕ

Секторът на въздухоплаването е част от СТЕ на ЕС от 2012 г. насам. Първоначалното законодателство е обхващало всички полети до и от Европейското икономическо пространство (ЕИП). ЕС обаче ограничи задълженията за периода 2012—2016 г. до полети в рамките на ЕИП в подкрепа на разработването от Международната организация за гражданско въздухоплаване (ИКАО) на глобална мярка за намаляване на авиационните емисии.

През октомври 2016 г. събранието на ИКАО одобри резолюция за схема за компенсиране и намаляване на емисиите на въглероден диоксид в международното въздухоплаване (CORSIA). CORSIA е замислена като схема за компенсиране на въглеродните емисии с цел стабилизиране на емисиите от международното въздухоплаване на равнищата от 2020 г. С оглед на този резултат, Директивата за СТЕ на ЕС бе изменена през 2017 г. с цел удължаване на ограничението до полети в рамките на ЕИП до 31 декември 2023 г. След това, при липса на преразглеждане, първоначалният пълен обхват ще бъде възстановен.

В преразгледаната Директива за СТЕ на ЕС се предвижда, че Европейската комисия следва да докладва пред Европейския парламент и пред Съвета относно начините за въвеждане на CORSIA в правото на ЕС посредством преразглеждане на директивата. Тя също така предвижда прилагането от 2021 г. нататък на линейния коефициент за намаление на авиационните емисии.

През 2018 г. бяха издадени квоти в съответствие с обхвата в рамките на ЕИП. Количеството на безплатните квоти беше малко повече от 32,3 милиона квоти. В това число се включват безплатно разпределените квоти (малко над 31,2 милиона квоти) за

⁴⁹ Количеството, което следва да бъде добавено към MSR за периода 1 януари — 31 август 2020 г., беше определено въз основа на публикувания през 2019 г. показател за излишъка и възлиза на близо 265 милиона квоти. Останалите количества, които следва да бъдат добавени към MSR през 2020 г., ще бъдат определени въз основа на показателя за излишъка, публикуван през 2020 г.

⁵⁰ Като се отбележи, че действителните количества на тръжните продажби зависят и от други фактори, като тръжната продажба на останалите квоти от дерогацията по член 10в и участието на държавите от ЕИП/ЕАСТ в СТЕ на ЕС.

⁵¹ Като се вземе предвид, че количествата на тръжните продажби от януари до август 2019 г. вече са били намалени от MSR въз основа на данните за излишъка за 2017 г.

заварените оператори и почти 1,1 милиона безплатни квоти, разпределени от специалния резерв за нови участници и бързо развиващи се оператори. Квотите от този резерв се удвояват през периода 2017—2020 г., тъй като те се отнасят до целия период 2013—2020 г. Количеството на квотите, продадени на търг през 2018 г., беше около 5,6 милиона квоти.

Верифицираните авиационни емисии продължиха да се увеличават и достигнаха 67 милиона тона CO₂ през 2018 г. — ръст от 4 % спрямо 2017 г.

В таблица 8 е дадено обобщение на верифицираните емисии, безплатното разпределяне и обема на тръжните продажби за сектора на въздухоплаването от началото на фаза 3.

Таблица 8: Верифицирани емисии и разпределение в сектора на въздухоплаването

Година	2013 г.	2014 г.	2015 г.	2016 г.	2017 г.	2018 г.	2019 г.
Верифицирани емисии (в милиони тонове CO₂ еквивалент)	53,5	54,8	57,1	61,5	64,4	67,0	
Изменение на верифицираните емисии спрямо година x-1		+ 2,5 %	+ 4,1 %	+ 7,6 %	+ 4,7 %	+ 4 %	
Безплатни квоти (държавите от ЕС-28 + държавите от ЕАСТ, участващи в ЕИП)⁵²	32,4	32,4	32,1	32,0	33,1	31,2	31,2 ⁵³
Безплатни квоти от специалния резерв за нови участници и бързо развиващи се	0	0	0	0	1,1	1,1	1,1

⁵² Тези цифри не отчитат всички прекратили дейност оператори на въздухоплавателни средства.

⁵³ Разпределянето на квоти за Обединеното кралство (4,31 милиона квоти от общия брой за 2019 г.) бе преустановено поради защитните мерки, приети от Комисията с цел да се запази целостта на СТЕ на ЕС в областта на околната среда в случаите, когато правото на ЕС преставя да се прилага за държава членка, която се отделя от ЕС (вж. глава 2.2).

оператори							
Обеми на квотите, предназначени за тържна продажба	0	9,3	16,4	5,9	4,7	5,6	2,0 ⁵⁴

Източници: EUTL, ГД „Действия по климата“, ЕЕХ

През 2013 г. беше прието решението⁵⁵ за ограничаване на задълженията във връзка с изменението на климата само до полети в рамките на ЕИП. Спазването на тези изисквания за сектора на въздухоплаването беше отложено за 2012 г. и 2013 г. Поради това отложените количества квоти за 2012 г. бяха продадени на търг през 2014 г., а изискванията за авиационните емисии от 2013 г. и 2014 г. бяха спазени между януари и април 2015 г.

През юни 2018 г. ИКАО прие Стандартите и препоръчителните практики по CORSIA (SARP)⁵⁶. В тях, както и в елементите на прилагането, е подробно описано функционирането на CORSIA. Важни елементи на прилагането, като допустимите единици и рамката за алтернативните горива, все още не са приети. Макар че признават и подкрепят официалното приемане на SARP от ИКАО, ЕС и неговите държави членки следваха процедурите на ИКАО за уведомяване относно съществуващите различия⁵⁷ между съответното законодателство на ЕС и CORSIA. От 1 януари 2019 г. операторите на въздухоплавателни средства трябва да наблюдават и докладват емисиите, които отделят, и на CORSIA. Рамката за мониторинг, докладване и проверка (МДП) на СТЕ на ЕС беше преразгледана, за да се въведе правно обвързващо задължение в този смисъл (вж. глава 6.1). Този интегриран подход за двата инструмента гарантира свеждането до минимум на административната тежест.

⁵⁴ До края на юни 2019 г.

⁵⁵ Решение № 377/2013/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 24 април 2013 г. за временна дерогация от Директива 2003/87/ЕО за установяване на схема за търговия с квоти за емисии на парникови газове в рамките на Общността, текст от значение за ЕИП, ОВ L 113, 25.4.2013 г., стр. 1.

⁵⁶ <https://www.icao.int/environmental-protection/CORSIA/Pages/SARPs-Annex-16-Volume-IV.aspx>

⁵⁷ Решение (ЕС) 2018/2027 на Съвета от 29 ноември 2018 г. относно позицията, която трябва да се заеме от името на Европейския съюз в рамките на Международната организация за гражданско въздухоплаване по отношение на първото издание на Международни стандарти и препоръчителни практики за опазването на околната среда — Схема за компенсиране и намаляване на въглеродните емисии в международното въздухоплаване (CORSIA), ОВ L 325, 20.12.2018 г., стр. 25—28.

5. НАДЗОР НА ПАЗАРА

Съгласно преразгледаната Директива относно пазарите на финансови инструменти* (ДПФИ II) от 3 януари 2018 г. квотите за емисии се класифицират като финансови инструменти. Това означава, че правилата, които се отнасят за традиционните финансови пазари (включващи търговията с деривати на въглеродни емисии на водещи платформи или на извънборсови пазари), се прилагат и за спот сегмента на вторичния пазар на въглеродни емисии (транзакции с квоти за емисии за непосредствено предлагане на вторичния пазар). Така този сегмент се поставя наравно с пазара на деривати по отношение на изискванията за прозрачност, защита на инвеститорите и почтеност. Регламентът за тръжната продажба продължава да се прилага по отношение на надзора на първичния пазар, извън въпросите, свързани с пазарната злоупотреба.

По силата на препратки към определенията за финансовите инструменти в ДПФИ II се прилагат и други части на нормативната уредба в областта на финансовите пазари. Това се отнася по-специално за Регламента относно пазарната злоупотреба (РПЗ)**, който обхваща транзакциите и поведението във връзка с квоти за емисии както на първичния, така и на вторичния пазар. По подобен начин препратка към ДПФИ II в Директивата относно борбата с изпирането на пари*** ще задейства задължителното прилагане на комплексни проверки от страна на лицензираните по ДПФИ търговци на въглеродни емисии на техните клиенти на вторичния спот пазар на квоти за емисии. ****

* Директива 2014/65/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 15 май 2014 г. относно пазарите на финансови инструменти и за изменение на Директива 2002/92/ЕО и на Директива 2011/61/ЕС

** Регламент (ЕС) № 596/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 16 април 2014 г. относно пазарната злоупотреба (Регламент относно пазарната злоупотреба) и за отмяна на Директива 2003/6/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и директиви 2003/124/ЕО, 2003/125/ЕО и 2004/72/ЕО на Комисията

*** Директива (ЕС) 2015/849 на Европейския парламент и на Съвета от 20 май 2015 г. за предотвратяване използването на финансовата система за целите на изпирането на пари и финансирането на тероризма, за изменение на Регламент (ЕС) № 648/2012 на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Директива 2005/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и на Директива 2006/70/ЕО на Комисията

**** Комплексните проверки вече са задължителни на първичния пазар и на вторичния пазар на деривати върху квоти за емисии.

В резултат на реформата по отношение на СТЕ на ЕС за фаза 4 редица участници на пазара, като водещи финансови участници и посредници, отново навлязоха на пазара. Допустимият брой участници, които отговарят на условията да подават оферти в търговете на общата тръжна платформа, се увеличи от 73 (януари 2018 г.) на 79 (декември 2018 г.). По-голямата част от участниците бяха оператори (73 %), а останалата част се състоеше от инвестиционни посредници и кредитни институции

(19 %), както и от лица, които са освободени от изискванията на ДПФИ (8 %) ⁵⁸. За сравнение, когато търговете започнаха в края на 2012 г., отговарящите на условията участници в търговете бяха 42, 67 % от които бяха оператори, 26 % — инвестиционни посредници и кредитни институции и 7 % — нефинансови посредници ⁵⁹.

Съгласно съществуващите правила по отношение на пазарната злоупотреба националните компетентни органи ⁶⁰ са отговорни за наблюдението на пазара по отношение на търговете и на вторичния пазар. На европейско равнище техните действия се координират от Европейския орган за ценни книжа и пазари (ESMA), какъвто е случаят с други финансови инструменти.

Националните компетентни органи разполагат с правомощията да налагат коригиращи действия или санкции, когато преценят, че определено поведение води до пазарна злоупотреба. За да могат националните компетентни органи да изпълняват задачите си за наблюдение на пазара, в нормативната уредба в областта на финансовите пазари са установени редица изисквания за докладване и прозрачност, които са приложими за местата на търговия и инвестиционните посредници. Като част от изискванията за докладване местата на търговия и инвестиционните посредници трябва да съобщават на компетентните органи подробни данни относно трансакциите с квоти за емисии или техните деривати, които се извършват на местата на търговия, и относно извънборсовите сделки ⁶¹. Изискванията за докладване включват и задължение за местата на търговия и инвестиционните посредници да предоставят на компетентните органи данни за позициите по отношение на квотите за емисии ⁶². Като част от изискванията за прозрачност местата на търговия и инвестиционните посредници обявяват публично данните за търговията ⁶³ и седмичните данни за съвкупни позиции ⁶⁴.

⁵⁸ Всички данни са взети от месечните доклади на общата тръжна платформа (CAP2) до Комисията.

⁵⁹ Съгласно член 18, параграф 2 от Регламента за тръжната продажба.

⁶⁰ Списъкът на националните компетентни органи е на разположение на адрес: https://ec.europa.eu/info/system/files/mar-2014-596-art-22-list_en.pdf

⁶¹ Съгласно член 26 от Регламент (ЕС) № 600/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 15 май 2014 г. относно пазарите на финансови инструменти (РПФИ) местата на търговия и инвестиционните посредници трябва да докладват подробни данни относно трансакциите с квоти и техните деривати на компетентните органи.

⁶² Целта на задължението за докладване на позициите съгласно член 58 от ДПФИ II е да се спомогне за наблюдението на позициите, държани от лица от различни категории по отношение на квотите за емисии.

⁶³ Режимът на прозрачност преди/след сключването на сделките, установен в членове 8, 10 и 21 от РПФИ, има за цел да гарантира, че участниците на пазара разполагат с по-надеждна и достъпна информация относно възможностите за търговия и цените.

⁶⁴ Публично достъпните седмични доклади относно позициите осигуряват прозрачност по отношение на становищата относно пазара, които някои категории търговци могат да изразят.

5.1. Правно естество и данъчно третиране на квотите за емисии

Правното естество и данъчното третиране на квотите за емисии са различни в отделните държави, тъй като тези два аспекта не са определени в Директивата за СТЕ. Държавите се задължават да докладват ежегодно за своите национални режими, свързани с правното естество и данъчното третиране на квотите, като част от докладите си по член 21. Въпреки липсата на хармонизиране в тази област, в настоящата регулаторна рамка са предвидени необходимите правни основи за напълно развит, прозрачен и ликвиден пазар на въглеродни емисии, като същевременно се гарантират стабилността и целостта на пазара.

В съответствие с препоръка на Европейската сметна палата през юли 2019 г. Комисията публикува проучване⁶⁵ относно правното естество на квотите. Проведеното от независим консултант проучване не установи практически проблеми, свързани с липсата на определение за правното естество на квотите. В проучването беше направено заключението, че хармонизирано определение няма да осигури повече правна сигурност, нито непременно ще окаже въздействие върху ликвидността на пазара на въглеродни емисии. Въпреки че не бяха препоръчани законодателни инициативи, в проучването се посочва, че на операторите следва да се предоставят информация, съвети, обучение и възможност за изграждане на капацитет вследствие на класифицирането на квотите за емисии като финансови инструменти съгласно ДПФИ II⁶⁶.

Що се отнася до данъчното третиране на квотите, три държави докладват, че квотите за емисии се облагат с данък върху добавената стойност (ДДС). За разлика от това, в 27 участващи държави ДДС се дължи върху трансакциите с квоти за емисии на вторичния пазар. Повечето държави съобщават, че прилагат механизма за обратно начисляване по отношение на вътрешните трансакции с квоти за емисии. Дерогацията за обратно начисляване прехвърля отговорността за плащането на трансакция с ДДС от продавача върху купувача на стоката или услугата и представлява ефективна защита срещу измами с ДДС. През ноември 2018 г. възможността за държавите членки да прилагат дерогацията беше удължена до 30 юни 2022 г.⁶⁷. Държавите членки се насърчават да продължат да прилагат механизма за обратно начисляване с цел да се осигури непрекъснатата адекватна защита на пазара на въглеродни емисии.

⁶⁵ Проучването е достъпно на адрес: <https://op.europa.eu/bg/publication-detail/-/publication/9d985256-a6a9-11e9-9d01-01aa75ed71a1>

⁶⁶ Директива 2014/65/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 15 май 2014 г. относно пазарите на финансови инструменти и за изменение на Директива 2002/92/ЕО и на Директива 2011/61/ЕС, ОВ L 173, 12.6.2014 г., стр. 349. На разположение на адрес: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1536584176375&uri=CELEX:02014L0065-20160701>

⁶⁷ Директива (ЕС) 2018/1695 на Съвета 2018/1695 от 6 ноември 2018 г. за изменение на Директива 2006/112/ЕО за изменение на Директива 2006/112/ЕО относно общата система на данъка върху добавената стойност по отношение на срока на прилагане на незадължителния механизъм за обратно начисляване във връзка с доставките на някои стоки и услуги, при които съществува риск от измами, и на механизма за бързо реагиране срещу измамите с ДДС, ОВ L 282, 12.11.2018 г., стр. 5—7.

6. МОНИТОРИНГ, ДОКЛАДВАНЕ И ПРОВЕРКА НА ЕМИСИИТЕ

Изискванията по отношение на мониторинга, докладването, верификацията и акредитацията (МДВА) на СТЕ на ЕС са хармонизирани в Регламента относно мониторинга и докладването (РМД)* и в Регламента относно акредитацията и проверката (РАП)**.

Системата за мониторинг в СТЕ на ЕС е проектирана като „модулен“ подход, което дава възможност за висока степен на гъвкавост на операторите с цел да се гарантира разходна ефективност, като същевременно се постигне висока надеждност на наблюдаваните данни за емисиите. За тази цел се допускат няколко метода за мониторинг („изчислителен“ или „измервателен“, а по изключение и „непряк“). За отделните части на дадена инсталация методите могат да се комбинират. За оператори на въздухоплавателни средства са практически осъществими само изчислителните подходи, като разходът на гориво е основният параметър, който трябва да се определя за полетите, попадащи в обхвата на СТЕ на ЕС. Като предпазна мярка срещу произволен избор на мониторингова методика и временни промени е въведено изискването операторите на инсталации и на въздухоплавателни средства да разполагат с план за мониторинг, одобрен от компетентния орган въз основа на РМД.

С РАП за фаза 3 и периода след нея бе въведен хармонизиран подход за целия ЕС по отношение на акредитирането на проверяващите органи. Проверяващите органи, които са юридическо лице или правно образувание, трябва да бъдат акредитирани от национален орган по акредитация (НОА), за да могат да извършват проверки в съответствие с РАП. Тази единна система за акредитация дава възможност на проверяващите органи да действат при взаимно признаване във всички участващи държави, като по този начин се използват изцяло предимствата на вътрешния пазар и се спомага за осигуряване на достатъчна обща разполагаемост на верификационни услуги.

6.1. Общо развитие

Опитът с прилагането на РМД и РАП показва необходимостта от по-нататъшно подобряване, изясняване и опростяване на правилата за допълнително насърчаване на хармонизацията, намаляване на административната тежест за операторите и участващите държави, и допълнително повишаване на ефикасността на системата.

От месец февруари 2017 г. бяха провеждани консултации с участващите държави относно актуализирането на тези два регламента с оглед на подготовката за фаза 4 на СТЕ на ЕС и за да се подобрят и опростят процедурите за МДВА. Първото такова актуализиране беше извършено през 2018 г. За да се въведат система за проверка на събирането на данни за безплатното предоставяне на квоти през 2019 г. и актуализирана система за МДВА преди началото на събирането на данни за CORSIA

(вж. глава 4), на 1 януари 2019 г. започнаха да се прилагат преразгледаните версии на РМД⁶⁸ и РАП⁶⁹. В ход са допълнителна работа и консултации, за да може процедурата по преразглеждане на МДВА да приключи достатъчно рано преди началото на фаза 4.

Ефективността на системата за съответствие се е подобрила, след като с РМД се даде възможност на държавите да направят електронното докладване задължително. През 2019 г. 17 участващи държави са докладвали за използване на електронни образци или специфични файлови формати за планове за мониторинг, доклади за емисии, доклади за проверка и/или доклади за подобрения въз основа на минималните изисквания, определени от Комисията. Тринадесет участващи държави докладваха, че използват някаква форма на автоматизирана информационна система за докладване по СТЕ на ЕС.

6.2. Прилаган мониторинг

Съгласно докладите по член 21, представени през 2019 г., повечето инсталации използват изчислителната методика⁷⁰. Само за 182 инсталации (1,7 %) в 23 държави се съобщава, че използват системи за непрекъснато измерване на емисиите, най-често в Германия, Франция и Чешката република. Въпреки че броят на държавите е същият като предходната година, общият брой инсталации, които използват този подход, е нараснал с три.

Само 11 държави са докладвали за използване на непряк подход за 38 инсталации, покриващи около 2,6 милиона тона еквивалент на CO₂ (в сравнение с 3,4 милиона тона еквивалент на CO₂ през предходната година). На една инсталация в Нидерландия се падат 31 % от общото количество емисии, докладвани във връзка с непряката методология.

Огромното мнозинство от инсталациите изпълняват приетите по подразбиране минимални основни изисквания⁷¹ съгласно РМД. Само за 97 инсталации от категория В (спрямо 106 миналата година), т.е. 13,4 %, се съобщава, че се отклоняват поне по един параметър от задължението за прилагане на най-високото ниво на изисквания за основните потоци, пораждащи емисии. Такива отклонения са допустими, само когато операторът докаже, че най-високото ниво на изисквания е технически неосъществимо или води до неразумно големи разходи. При отпадане на

⁶⁸ Регламент за изпълнение (ЕС) 2018/2066 на Комисията от 19 декември 2018 г. относно мониторинга и докладването на емисиите на парникови газове съгласно Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и за изменение на Регламент (ЕС) № 601/2012 на Комисията, ОВ L 334, 31.12.2018 г., стр. 1—93

⁶⁹ Регламент за изпълнение (ЕС) 2018/2067 на Комисията от 19 декември 2018 г. за проверка на данните и за акредитация на проверяващите органи съгласно Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ОВ L 334, 31.12.2018 г., стр. 94—134

⁷⁰ Основната причина за това е, че методиката, базираща се на измервания, включва използването на значителни ресурси и ноу-хау за непрекъснатото измерване на концентрацията на съответните ПГ, с каквито много от по-малките оператори не разполагат.

⁷¹ В Регламент (ЕС) № 601/2012 се въвежда задължение за всички оператори да спазват известни минимално допустими нива на изисквания, като предприятията с по-големи емисии трябва да спазват по-високи нива на изисквания (предполагащи по-надеждно качество на данните), а за по-малките източници на емисии, от съображения за разходна ефективност, са валидни не толкова строги изисквания.

тези условия операторът трябва да направи съответните подобрения в своята система за мониторинг. През 2013 г. за 16 % от инсталациите от категория В се съобщава, че не отговарят по един или друг начин на най-високото ниво на изисквания. Поради това от началото на фаза 3 се наблюдава подобрение при спазването на най-високото ниво на изисквания от инсталациите от категория В.

По подобен начин в докладите на 22 участващи държави се посочва, че общо 19 % от инсталациите в категория Б имат разрешение за някаква форма на отклонение от приетите по подразбиране изисквания, установени в РМД, в сравнение с 21 % през предходната година и 22 % една година по-рано, което потвърждава устойчивото подобрение в спазването на най-високото ниво на изисквания.

6.3. Акредитирана проверка

В докладите по член 21 общият брой на проверяващите органи не се съобщава. Европейската организация за акредитация (ЕА) обаче предоставя централна връзка към съответните национални органи по акредитация (НОА) и техните списъци с акредитирани проверяващи органи по СТЕ на ЕС⁷².

Взаимното признаване на проверяващите органи в участващите държави действа успешно: двадесет и четири държави са докладвали, че на територията им действа поне един чуждестранен проверяващ орган.

Степента на спазване на изискванията на РАП от страна на проверяващите органи е определена като висока. Полша е съобщила за временно прекратяване на дейността на един проверяващ орган, а нито една държава не докладва за оттегляне на акредитация през 2018 г. За сравнение, през 2017 г. е имало едно временно прекратяване на дейността и три оттегляния. Германия, Полша и Франция са съобщили за намаляване на обхвата на акредитацията на съответно два, един и три проверяващи органа през 2018 г., в сравнение с такива случаи за два проверяващи органа от Полша през 2017 г.

През тази година десет държави са съобщили за получени жалби относно проверяващи органи (с една повече в сравнение с миналата година). Въпреки това, общият брой на жалбите (71) е с 14 % по-малко. Съобщава се, че 93 % от получените жалби са били разрешени (миналата година този процент е бил 95 %). Десет държави са докладвали за констатирано несъответствие на проверяващ орган като част от процеса за обмен на информация между националните органи по акредитация и компетентните органи (в сравнение с дванадесет държави през миналата година).

⁷² Списък на Европейската организация за акредитация, съдържащ точки за достъп до националните органи по акредитация, които акредитират проверяващи органи за СТЕ на ЕС: <https://european-accreditation.org/national-accreditation-bodies-having-successfully-undergone-peer-evaluation-by-ea/>

7. ПРЕГЛЕД НА АДМИНИСТРАТИВНИТЕ МЕРКИ

Държавите, участващи в СТЕ на ЕС, използват различни подходи по отношение на компетентните органи, отговарящи за прилагането на системата. В някои държави са ангажирани няколко местни органа, докато в други се използва много по-централизиран подход.

Съгласно докладите по член 21, подадени през 2019 г., средно по 5 компетентни органа за една държава са участвали в прилагането на СТЕ на ЕС⁷³. Що се отнася до координацията между органите, бе съобщено, наред с другото, за различни инструменти, като законодателни инструменти за централно управление на плановете за мониторинг (в 14 държави), задължителни инструкции и насоки от централен компетентен орган на местни органи (в 10 държави) и редовни работни групи или срещи между органи (в 15 държави). Седем държави са посочили, че не използват такива инструменти.

Относно административните такси, събирани във връзка с издаването на разрешителни и одобрението на плановете за мониторинг, 13 държави са докладвали през 2019 г., че не начисляват такси на операторите на инсталации (Германия, Гърция, Естония, Ирландия, Кипър, Латвия, Литва, Лихтенщайн, Люксембург, Малта, Нидерландия, Словакия и Швеция), с една държава по-малко от миналата година. Без разлика спрямо миналата година, операторите на въздухоплавателни средства не плащат такси в 15 държави (Белгия, Германия, Гърция, Естония, Испания, Кипър, Латвия, Литва, Лихтенщайн, Люксембург, Малта, Нидерландия, Словакия, Чешката република и Швеция). Таксите в отделните държави и за различните видове услуги се различават значително, като варират от 5 евро до 6 913,31 евро за разрешително и одобрение на план за мониторинг за инсталации и от 5 евро до 2 400 евро за същите услуги за операторите на въздухоплавателни средства.

Като цяло, административната организация на СТЕ на участващите държави е до голяма степен ефективна. Комуникацията и обменът на най-добри практики чрез дейността на Форума по въпросите на спазването на изискванията по СТЕ на ЕС и годишната конференция по въпросите на спазването на изискванията на СТЕ на ЕС следва да продължат да се укрепват и насърчават.

⁷³ В някои случаи държавите може да докладват за голям брой регионални/местни органи, образуващи един компетентен орган.

8. СЪОТВЕТСТВИЕ И ПРИЛАГАНЕ

В Директивата за СТЕ на ЕС е предвидена санкция за извънредно количество емисии в размер на 100 евро (индексирани) за всеки тон емисии на CO₂, за който не е върната квота своевременно. Други санкции за нарушения, свързани с прилагането на СТЕ на ЕС, се налагат в съответствие с националните разпоредби, определени от съответната държава

В СТЕ на ЕС е постигната много висока степен на съответствие с изискванията: всяка година около 99 % от емисиите се покриват своевременно от изисквания брой квоти. През 2018 г. по-малко от 0,5 % от инсталациите, докладващи емисии, не са върнали преди срока 30 април 2019 г. квотите, покриващи всичките им емисии. В сектора на въздухоплаването операторите на въздухоплавателни средства, отговорни за 99,1 % от авиационните емисии в рамките на СТЕ на ЕС, са доказали съответствие. Операторите, които не са доказали съответствие, обикновено са били малки или са прекратили дейност през 2018 г.

Компетентните органи продължават да извършват различни проверки за съответствие на годишните доклади за емисиите. Според докладите по член 21, подадени през 2019 г., всички участващи държави проверяват за пълнота годишните доклади за емисиите (100 % от докладите, с изключение на Белгия (31 %), Испания (95 %), Франция (99 %), и Швеция (1 %)). От докладите става ясно и че държавите проверяват средно близо 80 % от докладите за съгласуваност с плановете за мониторинг (всички, с изключение на Хърватия) и около 75 % за съгласуваност с данните за разпределение на квотите (всички държави, с изключение на Малта, Норвегия, Финландия, Хърватия и Швеция). Двадесет и четири държави са докладвали, че осъществяват също така кръстосани проверки с други данни.

Компетентните органи в дванадесет държави са извършили консервативни оценки за липсващи данни при 57 инсталации (около 0,5 % от общия брой инсталации), в сравнение с 52 инсталации (0,5 %) за 2017 г. и 57 (0,5 %) за 2016 г. Съобщеното количество на засегнатите емисии за 2018 г. е 11,2 милиона тона CO₂ (в сравнение с 2,8 милиона тона CO₂ през 2017 г.) — приблизително 0,7 % от общите емисии (в сравнение с 0,2 % през 2017 г.). Най-честите причини за изготвянето на консервативни оценки са непредставяне на доклад за емисиите до 31 март или непълно съответствие на докладите за емисиите с изискванията на РМД/РАП.

Консервативни оценки за липсващи данни от въздухоплаването бяха докладвани от седем държави във връзка с 31 оператора на въздухоплавателни средства (4,7 % от общия брой) и 4,7 % от авиационните емисии.

Проверките на компетентните органи също остават важно допълнение на работата на проверяващите органи. За 2018 г. всички държави потвърдиха, че извършват допълнителни проверки на инсталации. Повечето държави съобщават за подобен

подход по отношение на операторите на въздухоплавателни средства (всички с изключение на Гърция, Естония, Италия, Кипър и Лихтенщайн). Повечето държави (всички с изключение на Гърция, Италия, Люксембург и Малта) докладват, че са извършили проверки на място на инсталации през 2018 г.

За 2018 г. прилагане на санкцията за извънредно количество емисии бе съобщено за 36 инсталации от десет държави (България — 1, Ирландия — 2, Италия — 5, Нидерландия — 1, Обединеното кралство — 11, Полша — 2, Португалия — 7, Румъния — 4, Франция — 1, и Чешката република — 2). В сектора на въздухоплаването санкции за извънредно количество емисии са докладвани за 26 оператора на въздухоплавателни средства (Германия — 2, Италия — 9, Литва — 1, Нидерландия — 1, Обединеното кралство — 3, Португалия — 8, Словения — 1 и Франция — 1).

През 2018 г. дванадесет държави потвърдиха налагане на санкции (освен санкциите за извънредно количество емисии). Случаи на лишаване от свобода не са докладвани, но на 36 инсталации и 26 оператора на въздухоплавателни средства са наложени глоби, изпратени са официални уведомителни писма и окончателни предупредителни писма на обща стойност 5,4 милиона евро⁷⁴.

Най-честите нарушения, докладвани за 2018 г., са били неизготвяне на надлежно одобрен план за мониторинг (9 случая), експлоатация без разрешително (8 случая), неспазване на условията на разрешителното (6 случая) и неподаване на проверен годишен доклад за емисиите до определения краен срок (5 случая).

Както бе отчетено в миналогодишния доклад, в началото на 2018 г. беше стартирана пета оценка на цикъла на спазване на изискванията по СТЕ на ЕС с цел да се идентифицират проблеми по отношение на спазването на изискванията по СТЕ на ЕС на равнище участващи държави и да се помогне на тези държави да подобрят своето изпълнение на СТЕ на ЕС. Оценката ще приключи в края на 2019 г.

9. ЗАКЛЮЧЕНИЯ И ПЕРСПЕКТИВИ

2018 година се характеризира със значителен напредък по приемането на разпоредбите за прилагане за фаза 4 на СТЕ на ЕС. През последната година бяха приети разпоредби относно изместването на въглеродни емисии, безплатното разпределяне на квоти, тържната продажба, създаването на Фонда за иновации и мониторинга, докладването и проверките. Останалите правила за прилагане бързо се финализират и се предвижда да бъдат приети преди началото на новия период на търгуване през януари 2021 г.

Годината се характеризира и със значително намаление на емисиите от инсталации, обхванати от СТЕ на ЕС. Намалението на емисиите с 4,1 % в сравнение с 2017 г. се дължи главно на производството на електрическа и топлинна енергия, като емисиите

⁷⁴ Тази обща стойност не включва глоби, наложени на сектора на въздухоплаването в Португалия, тъй като стойностите на глобите все още не са определени поради текущи процеси за налагане на санкции.

от промишлеността отбелязаха съвсем леко намаление. Верифицираните авиационни емисии обаче продължиха да се увеличават през 2018 г., като нараснаха с 3,9 % спрямо 2017 г.

Законодателните промени, договорени през последните години за справяне с излишъка от квоти, продължиха да дават осезаеми резултати. Показателят за излишък на резерва за стабилност на пазара бе публикуван за трети път през 2019 г. и заедно с показателя за 2017 г. доведе до намаляване на обема на тържно търгуваните количества с почти 40 % или близо 397 милиона квоти през 2019 г. В резултат на това през 2019 г. ще бъдат продадени на търг около 30 % по малко квоти, отколкото през 2018 г.

Положителното развитие в тези области намери израз в увеличаване на доверието на участниците на пазара и продължи да засилва сигналите за повишаване на цените на въглеродните емисии. Ръстът в цената на квотите за емисии доведе до значително увеличение на общите приходи от тържна продажба, генерирани от държавите членки — през 2018 г. общи приходи надхвърлиха повече от два пъти приходите, генерирани през 2017 г.

През 2018 г. степен на съответствие с изискванията на СТЕ на ЕС се запази много висока — тя надхвърли 99 % както за стационарните инсталации, така и за операторите на въздухоплавателни средства. Архитектурата на СТЕ на ЕС остава стабилна, а административната организация в държавите членки доказва своята ефективност.

Комисията ще продължи да наблюдава европейския пазар на въглеродни емисии и към края на 2020 г. ще представи своя следващ доклад.

ПРИЛОЖЕНИЕ

Допълнение 1

Таблица 1.1: Брой на безплатните квоти, разпределени за модернизиране на електроенергийния сектор

	Брой на безплатните квоти, поискани от държавите членки съгласно член 10в					
Държава членка	2013 г.	2014 г.	2015 г.	2016 г.	2017 г.	2018 г.
България	11 009 416	9 779 243	8 259 680	6 593 238	3 812 436	2 471 297
Кипър	2 519 077	2 195 195	1 907 302	1 583 420	1 259 538	935 657
Чешка република	25 285 353	22 383 398	20 623 005	15 831 329	11 681 994	7 661 840
Естония	5 135 166	4 401 568	3 667 975	2 934 380	2 055 614	38 939
Унгария	7 047 255 ⁷⁵	не се прилага	не се прилага	не се прилага	не се прилага	не се прилага
Литва	322 449	297 113	269 475	237 230	200 379	158 922
Полша	65 992 703	52 920 889	43 594 320	31 621 148	21 752 908	31 942 281
Румъния	15 748 011	8 591 461	9 210 797	7 189 961	6 222 255	3 778 439
Общо	133 059 430	100 568 867	87 532 554	65 990 706	46 985 124	46 987 375

Източник: ГД „Действия по климата“

Таблица 1.2: Максимален брой безплатни квоти по години по силата на дерогацията от задължението за тържерна продажба на всички квоти за сектора за производство на електрическа и топлинна енергия

Държава членка	Максимален брой квоти по години							
	2013 г.	2014 г.	2015 г.	2016 г.	2017 г.	2018 г.	2019 г.	Общо
България	13 542 000	11 607 428	9 672 857	7 738 286	5 803 714	3 869 143	1 934 571	54 167 999
Кипър	2 519 077	2 195 195	1 907 302	1 583 420	1 259 538	935 657	575 789	10 975 978
Чешка република	26 916 667	23 071 429	19 226 191	15 380 953	11 535 714	7 690 476	3 845 238	107 666 668
Естония	5 288 827	4 533 280	3 777 733	3 022 187	2 266 640	1 511 093	755 547	21 155 307
Унгария	7 047 255	0	0	0	0	0	0	7 047 255
Литва	582 373	536 615	486 698	428 460	361 903	287 027	170 552	2 853 628
Полша	77 816 756	72 258 416	66 700 076	60 030 069	52 248 393	43 355 049	32 238 370	404 647 129
Румъния	17 852 479	15 302 125	12 751 771	10 201 417	7 651 063	5 100 708	2 550 354	71 409 917
Общо	151 565 434	129 504 488	114 522 628	98 384 792	81 126 965	62 749 153	42 070 421	679 923 881

Източник: ГД „Действия по климата“

⁷⁵ Унгария е използвала дерогацията по член 10в само през 2013 г.

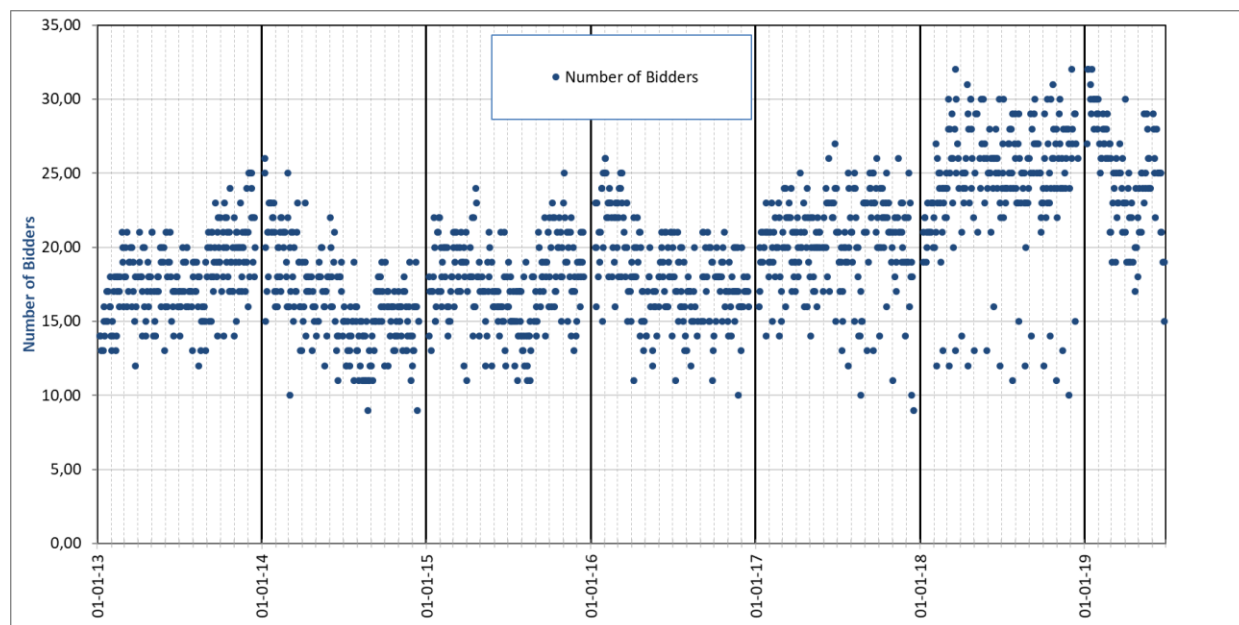
Таблица 1.3: Брой на неизползваните безплатни квоти съгласно дерогацията от задължението за тържна продажба на всички квоти за сектора за производство на електрическа и топлинна енергия, които са продадени на търг или планирани за продажба на търг през периода 2013—2020 г.⁷⁶

Продадени на търг неизползвани квоти по член 10в						
Държава членка	2015 г.	2016 г.	2017 г.	2018 г.	2019 г.	2020 г.
България	5 444 169	1 461 360	920 823	604 908	1 386 372	0
Кипър	0	0	0	0	0	0
Чешка република	0	90 694	77 741	66 740	54 550	80 295
Естония	0	188 682	134 897	1 767 499	761 088	50 026
Литва	259 924	0	456 725	191 229	161 522	128 105
Полша	1 196	0	7 491	0	55 800 000	49 520 000
Румъния	2 104 468	6 710 664	3 540 974	3 011 456	0	0
Унгария	0	0	0	0	0	0

Източник: ГД „Действия по климата“

Допълнение 2

Фигура 2.1: Брой на участниците в търовете за общи квоти за периода от 2013 г. до 30 юни 2019 г.

Източник: EEX

⁷⁶ През 2013 г. и 2014 г. не са продадени на търг неизползвани квоти по член 10в.

- Брой участници

Таблица 2.1: Приходи от тръжна продажба на държавите членки през периода 2012—2018 г.⁷⁷

Приходи от тръжната продажба на квоти за емисии за периода 2012—2018 г. (в млн. евро)														
	2012 г.		2013 г.		2014 г.		2015 г.		2016 г.		2017 г.		2018 г.	
	Общи (ранни търгове)	Авиационни (ранни търгове)	Общи	Авиационни	Общи	Авиационни	Общи	Авиационни	Общи	Авиационни	Общи	Авиационни	Общи	Авиационни
Австрия	11,05	0,00	55,75	0,00	52,17	1,18	76,24	2,36	58,81	0,65	78,74	0,69	208,20	2,16
Белгия	0,00	0,00	114,99	0,00	95,03	2,05	138,96	2,69	107,14	0,74	143,52	0,79	379,00	2,47
България	22,14	0,00	52,63	0,00	36,19	0,22	120,91	0,91	85,08	0,25	130,15	0,27	367,34	0,83
Кипър	1,58	0,00	0,35	0,00	0,43	0,30	0,00	1,42	0,00	0,39	6,15	0,41	24,66	1,30
Хърватия	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	86,40	0,49	20,09	0,16	26,97	0,18	70,96	0,55
Чешка република	0,00	0,00	0,00	0,00	55,24	0,47	110,30	1,20	117,63	0,33	199,43	0,35	583,33	1,10
Германия	166,18	17,52	791,25	0,00	749,97	0,00	1 093,31	16,87	845,74	4,65	1 141,74	5,07	2 565,34	16,31
Дания	1,07	0,00	56,06	0,00	46,93	1,16	68,64	2,71	52,93	0,74	70,93	0,79	187,32	2,48
Естония	0,00	0,00	18,07	0,00	7,41	0,04	21,13	0,15	23,57	0,04	39,31	0,05	139,89	0,14
Гърция	14,84	0,00	147,64	0,00	129,97	1,10	190,17	4,99	146,68	1,37	196,57	1,46	518,96	4,57
Испания	68,53	0,00	346,11	0,00	323,53	6,56	473,20	16,32	364,97	4,48	488,78	4,77	1 291,07	14,97
Финландия	13,28	0,00	66,97	0,00	62,68	0,81	91,64	2,13	70,63	0,58	94,64	0,62	249,84	1,96
Франция	43,46	0,00	219,25	0,00	205,29	10,05	299,94	12,18	231,34	3,35	309,85	3,55	818,40	11,16
Унгария	3,99	0,00	34,59	0,00	56,21	0,29	82,28	0,99	63,43	0,27	84,94	0,29	224,48	0,91

⁷⁷ Източник: ЕЕХ

Ирландия	0,00	0,00	41,68	0,00	35,11	0,87	51,32	2,15	39,54	0,59	52,93	0,63	140,10	1,97
Италия	76,50	0,00	385,98	0,00	361,25	5,24	528,00	14,41	407,23	3,96	545,44	4,21	1 440,10	13,22
Литва	3,29	0,00	19,98	0,00	17,28	0,06	28,13	0,29	20,76	0,08	31,43	0,09	80,11	0,25
Люксембург	0,74	0,00	4,97	0,00	4,52	0,63	6,62	0,22	5,08	0,06	6,81	0,07	18,09	0,20
Латвия	2,13	0,00	10,79	0,00	10,08	0,14	14,76	0,53	11,36	0,15	15,24	0,15	40,20	0,49
Малта	0,27	0,00	4,47	0,00	3,81	0,10	5,62	0,57	4,30	0,16	5,78	0,17	15,19	0,52
Нидерландия	25,61	0,00	134,24	0,00	125,63	5,47	183,57	3,68	141,59	1,01	189,63	1,07	500,84	3,37
Полша	0,00	0,00	244,02	0,00	78,01	0,00	129,84	2,98	135,57	0,58	505,31	0,69	1 209,98	1,59
Португалия	10,65	0,00	72,78	0,00	65,82	1,27	96,32	2,89	74,29	0,79	99,50	0,85	262,96	2,65
Румъния	39,71	0,00	122,74	0,00	97,57	0,32	193,62	1,60	193,56	0,44	260,29	0,47	717,64	1,45
Швеция	7,07	0,00	35,67	0,00	33,34	1,02	48,79	3,63	37,61	1,00	50,45	1,06	132,98	3,34
Словения	3,51	0,00	17,74	0,00	16,59	0,05	24,28	0,14	18,70	0,04	25,05	0,04	66,19	0,12
Словакия	12,19	0,00	61,70	0,00	57,59	0,04	84,31	0,20	64,99	0,06	87,01	0,06	229,74	0,18
Обединено кралство	75,74	0,00	409,63	0,00	387,42	14,08	567,72	18,54	418,96	5,37	604,02	5,30	1 607,32	0,00
ОБЩО	603,52	17,53	3 550,73	0,00	3 115,11	53,53	4 815,97	117,26	3 761,57	32,28	5 490,60	34,14	14 090,23	90,27

Допълнение 3

Таблица 3.1: Обобщени данни за международните кредити, обменени до края на юни 2019 г.⁷⁸

Международни кредити, обменени до края на юни 2019 г.	в милиони	в проценти	Международни кредити, обменени до края на юни 2019 г.	в милиони	в проценти
СЕРЕ	261,42	57,65 %	ЕРЕ	192,07	42,35 %
Китай	195,20	74,67	Украйна	147,69	76,89 %
Индия	17,27	6,61	Русия	32,06	16,69 %
Узбекистан	9,89	3,79	Полша	2,82	1,46 %
Бразилия	5,43	2,08	Германия	1,65	0,85 %
Чили	3,16	1,21	Франция	1,24	0,64 %
Корея	2,93	1,12	България	0,50	0,26 %
Мексико	2,89	1,10	Други	6,11	3,21 %
Други	24,65	9,43			
Общо СЕРЕ и ЕРЕ	453,49	100 %			

Източник: EUTL

Таблица 3.2: Обобщени данни за международните кредити, обменени до края на юни 2019 г., по видове инсталации

Международни кредити, обменени до края на юни 2019 г., изразени в:	СЕРЕ в милиони	ЕРЕ в милиони
Стационарни инсталации	256,46	191,25
Оператори на въздухоплавателни средства	4,96	0,82
ОБЩО	261,42	192,07

Източник: EUTL

Допълнение 4

Таблица 4.1: Елементи на предлагането и търсенето на квоти в рамките на СТЕ

Елемент	Предлагане или търсене?	Публикуване	Актуализиране и неясноти

⁷⁸ В таблици 3.1 и 3.2 не са включени данни за Обединеното кралство за 2019 г. поради защитните мерки, приети от Комисията с цел да се запази целостта на СТЕ на ЕС в областта на околната среда в случаите, когато правото на ЕС престава да се прилага за държава членка, която се отделя от ЕС (вж. глава 2.2).

Общо натрупване за фаза 2	Предлагане	Доклад за пазара на въглеродни емисии	Не се предвижда актуализация, тъй като фаза 2 е завършила. Окончателна стойност.
Ранни търгове за фаза 3	Предлагане	Уебсайт на ГД „Действия по климата“, уебсайтове на ЕЕХ и ICE	Тези квоти не са част от общото натрупване на квоти през фаза 2. Окончателни стойности.
Квоти за финансиране на NER 300	Предлагане	Уебсайт на ЕИБ	300 милиона квоти са осребрени през периода 2012—2014 г. Окончателни стойности. Окончателни стойности.
Търгове за авиационни емисии	Предлагане	Уебсайт на ГД „Действия по климата“, уебсайтове на ЕЕХ и ICE	Няма — корекциите се отразяват в количествата за следващата година. Търговете за 2013 г. и 2014 г. са проведени през 2015 г.
Търгове за фаза 3	Предлагане	Уебсайт на ГД „Действия по климата“, уебсайтове на ЕЕХ и ICE	Няма — стойността не подлежи на преразглеждане. Все пак някои квоти (например поради забавянния на започването на тръжните продажби за някои държави членки, като тези от ЕАСТ, участващи в ЕИП), които са изтеглени от търгове, могат да се предлагат за тръжна продажба през следващите години.
Безплатни квоти (НМИ)	Предлагане	EUTL, таблици	Тези стойности се актуализират в течение на годината. – Възможно е държави членки да подадат със закъснение данни за предходните години или действително разпределените квоти да са по-малко от първоначално предвиденото количество.
Безплатни квоти (NER)	Предлагане	EUTL, таблици	EUTL показва точни данни за актуалното състояние на действителното разпределение на квотите.
Безплатни квоти (въздухоплаване)	Предлагане	EUTL, публикувани от държавите членки таблици за разпределението на квотите	
Безплатни квоти (Член 10в)	Предлагане	EUTL, таблица за състоянието	
Емисии (стационарни инсталации)	Търсене	EUTL, данни за спазването на изискванията	Данните за спазването на изискванията, които се обявяват публично на 1 май, показват емисиите и върнатите квоти за инсталациите, за които са спазени изискванията (т.е. тези инсталации, за които е докладвано за всички съответни години) ⁷⁹ .
Емисии (въздухоплаване)	Търсене		Спазването на изискванията за операторите на въздухоплавателни средства за 2013 г. и 2014 г. беше реализирано през 2015 г.
Отменени квоти	Търсене		Доклад за пазара на въглеродни емисии

⁷⁹ Данните за спазването на изискванията за предходните години могат да бъдат коригирани със задна дата, например поради късно представяне.

Таблица 4.2: График за публикуването на данни

График	Данни	Обхват
1 януари — 30 април на година x	Актуализации заради безплатните квоти за производство на електрическа и топлинна енергия (член 10в)	Година x-1
1 април на година x	Верифицирани емисии Безплатни квоти (член 10а, параграф 5 — НМИ)	Година x-1
1 май на година x	Срок за привеждане в съответствие: верифицирани емисии и върнати квоти	Година x-1
Май/октомври на година x	Обменени международни кредити	
Последно тримесечие на година x	Доклад за пазара на въглеродни емисии	Година x-1
Януари/юли на година x	Състояние на резерва за нови участници (NER) — таблица относно NER	
Данни, непубликувани на равнището на ЕС	Безплатно разпределени квоти за въздухоплаването, публикувани на равнището на държавите членки	

Допълнение 5

Таблица 5.1 Верифицирани по СТЕ емисии от инсталации на парникови газове, различни от CO₂ според вида на парниковия газ, за периода 2013—2018 г. (в милиони тонове)⁸⁰

	2013	2014	2015	2016	2017	2018
PFCs	0,40	0,74	0,58	0,64	0,47	0,60
N ₂ O	2,47	5,49	5,32	4,62	4,96	4,11

⁸⁰ За някои инсталации в Регистъра на ЕС емисиите на N₂O или на перфлуоровъглероди (PFC) може да не са докладвани отделно, а вместо това да са докладвани общите емисии в тонове еквивалент на CO₂. Данните в таблицата отразяват разбивката на емисиите по ПГ на разположение в Регистъра на ЕС. Считано от фаза 2 (от 2008 г.) емисиите на N₂O бяха включени доброволно в СТЕ на ЕС от някои държави членки, а считано от фаза 3 (от 2013 г.), заедно с емисиите на перфлуоровъглероди (PFC), включването им в схемата стана задължително.

Допълнение 6

Таблица 6.1: Решения на Съда на ЕС относно функционирането на СТЕ на ЕС през периода юли 2018 г. — юни 2019 г.

Референ тен номер на делото	Приложимо законодател ство	Страни	Контекст на делото	Дата	Констатация на Съда
Дело С-682/17	Директива 2003/87/ЕО, Решение 2011/278/ЕС	ExxonMobil Production Deutschland GmbH/Германия	Ако в дадена инсталация не се извършват други дейности по приложение 1, освен генерирането на енергия, тя счита ли се за генератор на електроенергия и ако да, има ли право на разпределяне на безплатни квоти?	20.6.2019 г.	Съдът потвърди буквалното тълкуване на определението за електрически генератор в Директива 2003/87/ЕО.
Дело Т-330/18	Директива (ЕС) 2018/410, Регламент (ЕС) 2018/842, Регламент (ЕС) 2018/841	Carvalho и др./Парламент и Съвет	37 частни лица са подали жалба за отмяна на Директива (ЕС) 2018/410, Регламент (ЕС) 2018/842 и Регламент (ЕС) 2018/841, като твърдят, че планираните намаления на емисии на парникови газове са недостатъчни. Европейският парламент и Съветът на ЕС са подали жалба за недопустимост.	8.5.2019 г.	Съдът отхвърли жалбата като недопустима в нейната цялост.
Дело С-561/18	Регламент (ЕС) № 601/2012 на Комисията	Solvay Chemicals GmbH/Германия	– Невалиден ли е Регламент (ЕС) 601/2012 и нарушава ли целите на Директива 2003/87/ЕО като предвижда, че CO ₂ , който не се подава по смисъла на член 49, параграф 1, първа алинея, се отделя от инсталациите, които произвеждат CO ₂ , независимо от това дали е освободен в атмосферата, или не? - Невалиден ли е Регламент (ЕС) 601/2012 и нарушава ли целите на Директива 2003/87/ЕО като предвижда, че подаденият CO ₂ от инсталация за производство на калцинирана сода към друга инсталация с цел	6.2.2019 г.	Съдът обяви разпоредбите на член 49, параграф 1, втора алинея и точка 20, част Б от приложение IV към Регламент (ЕС) 601/2012 за невалидни, доколкото систематично включват подадения CO ₂ към друга инсталация за производство на калциево карбонатен преципитат (PCC) в емисиите на инсталацията за производство на калцинирана сода, независимо от това дали този CO ₂ е освободен в атмосферата, или не.

			производство на калциево карбонатен преципитат (РСС) трябва да бъде систематично включван в емисиите на тази инсталация?		
--	--	--	--	--	--

Допълнение 7

Таблица 7.1: Актуално състояние на изпълнението на фаза 4 на СТЕ на ЕС

Мярка	Цел	Вид законодателен акт	Предвидено приемане
Списък за изместване на въглеродни емисии за периода 2021—2030 г.	Създаване на нов списък за изместване на въглеродни емисии за фаза 4 на СТЕ на ЕС въз основа на критериите за определяне на секторите, изложени на значителен риск от изместване на въглеродни емисии	Делегирано решение на Комисията	Прието на 15 февруари 2019 г. и публикувано в Официален вестник на 8 май 2019 г. ⁸¹ .
Преразглеждане на правилата за безплатно разпределяне на квоти за периода 2021—2030 г.	Преразглеждане на Решение 2011/278/ЕС на Комисията за определяне на валидни за целия Европейски съюз преходни правила за хармонизираното безплатно разпределяне на квоти, така че то да се адаптира към новата правна уредба, определена за фаза 4	Делегиран регламент на Комисията	Приет на 19 декември 2018 г. и публикуван в Официален вестник на 27 февруари 2019 г. ⁸²
Корекция на безплатно предоставяните квоти поради изменения в производството	Определяне на реда за извършване на корекцията на равнището на безплатно разпределяните квоти за инсталациите, въз основа на променящите се равнища на функционирането с повече от 15 % нагоре или надолу, средно за период от две години	Регламент за изпълнение на Комисията	2019 г.
Актуализиране на стойностите на показателите за безплатно предоставяне на квоти за периода 2021—2025 г.	Определяне на актуализирани показатели за периода 2021—2025 г. въз основа на данните, предоставени от държавите членки до 30 септември 2019 г. за годините 2016 г. и 2017 г.	Акт за изпълнение	2020 г.
Създаване на Фонда за иновации	Определяне на правилата относно функционирането на Фонда за иновации, включително процедурата и критериите за подбор	Делегиран регламент на Комисията	Приет на 26 февруари 2019 г. и публикуван в Официален вестник на 28 май 2019 г. ⁸³
Създаване на Фонда за модернизация	Определяне на правилата относно функционирането на Фонда за модернизация	Акт за изпълнение	2020 г.
Преразглеждане на Регламент (ЕС) № 389/2013	Определяне на изискванията за Регистъра на ЕС за фаза 4, под формата на стандартизирани електронни бази данни,	Делегиран регламент на Комисията	Приет на 12 март 2019 г. и публикуван в

⁸¹<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=OJ:L:2019:120:FULL&from=EN>

⁸²<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/bg/TXT/PDF/?uri=CELEX:32019R0331&from=bg>

⁸³<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/bg/TXT/PDF/?uri=CELEX:32019R0856&from=bg>

(Регламента за Регистъра)	съдържащи общи информационни елементи за проследяване на издаването, притежаването, прехвърлянето и отмяната на квоти, и за осигуряване на публичен достъп и на поверителност		Официален вестник на 02 юли 2019 г. ⁸⁴
Изменение на Регламент (ЕС) № 1031/2010 (Регламента за тържната продажба)	Предоставяне на възможност за разпределяне чрез търг на първите 50 милиона квоти за Фонда за иновации, взети от резерва за стабилност на пазара (MSR) през 2020 г.	Делегиран регламент на Комисията	Приет на 30 октомври 2018 г. и публикуван в Официален вестник на 4 януари 2019 г. ⁸⁵
Преразглеждане на Регламент (ЕС) № 1031/2010 (Регламента за тържната продажба)	Преразглеждане на някои аспекти от тържната процедура, за да се изпълнят изискванията за фаза 4, по-специално за да се позволи разпределянето чрез търг на квоти за Фонда за иновации и за Фонда за модернизация, както и за да се отрази класификацията на квотите по СТЕ на ЕС като финансови инструменти съгласно Директива 2014/65/ЕС относно пазарите на финансови инструменти (ДФФИ II).	Делегиран акт	2019 г.
Преразглеждане на Регламент (ЕС) № 601/2012 относно мониторинга и докладването	Опростяване, подобряване и изясняване на правилата за мониторинг и докладване и намаляване на административната тежест, въз основа на опита от изпълнението от фаза 3	Регламент за изпълнение на Комисията	Приет на 19 декември 2018 г. и публикуван в Официален вестник на 31 декември 2018 г. ⁸⁶
Преразглеждане на Регламент (ЕС) № 600/2012 относно проверката и акредитацията	Опростяване, подобряване и изясняване на правилата за акредитация и проверка и намаляване на административната тежест до възможно най-голяма степен, въз основа на опита от изпълнението от фаза 3	Регламент за изпълнение на Комисията	Приет на 19 декември 2018 г. и публикуван в Официален вестник на 31 декември 2018 г. ⁸⁷
Регламент за допълване на Директива 2003/87/ЕО по отношение на CORSIA	Допълване на Директивата за СТЕ на ЕС по отношение на приетите от Международната организация за гражданско въздухоплаване мерки за мониторинг, докладване и проверка на авиационните емисии с цел прилагане на CORSIA	Делегиран регламент на Комисията	2019 г.
Насоки за държавни помощи в контекста на СТЕ на ЕС за периода 2021—2030 г.	Преразглеждане на насоките за държавни помощи в контекста на СТЕ на ЕС за фаза 4, за да се включат новите разпоредби, въведени от преразгледаната Директива за СТЕ на ЕС за схемите за компенсиране на непреките разходи за ограничаване на въглеродните емисии	Съобщение на Комисията	2020 г.

Актуално състояние
Планирано
В ход
Завършено

⁸⁴ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/bg/TXT/PDF/?uri=CELEX:32019R1122&from=bg>

⁸⁵ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/bg/TXT/PDF/?uri=CELEX:32019R0007>

⁸⁶ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/bg/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018R2066>

⁸⁷ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018R2067&from=EN>

Допълнение 8

Таблица 8.1: Вноски на държавите членки към резерва за стабилност на пазара през 2019 г.⁸⁸ и 2020 г.⁸⁹

държава членка/държава от ЕИП държава от ЕАСТ	Вноски към MSR през 2019 г.	Известни вноски към MSR през 2020 г. ⁹⁰
Австрия	5 935 748	3 957 699
Белгия	9 846 994	6 565 549
България	8 292 720	5 529 227
Хърватия	1 614 984	1 076 801
Кипър	932 844	621 980
Чешка република	15 406 858	10 272 626
Дания	5 340 750	3 560 981
Естония	2 904 319	1 936 474
Финландия	7 130 025	4 753 992
Франция	23 346 791	15 566 629
Германия	85 389 770	56 934 202
Гърция	12 684 492	8 457 470
Унгария	5 115 708	3 410 933
Исландия	166 450	110 982
Ирландия	3 991 393	2 661 288
Италия	40 304 729	26 873 449
Латвия	865 501	577 079
Лихтенщайн	3 725	2 484
Литва	1 792 324	1 195 044
Люксембург	467 394	311 638
Малта	354 798	236 564
Нидерландия	14 291 411	9 528 894
Норвегия	3 314 570	2 210 012
Полша	39 282 170	26 191 650
Португалия	6 478 775	4 319 767
Румъния	14 941 290	9 962 205
Словакия	4 752 513	3 168 770

⁸⁸ За периода януари — август 2019 г. данните се основават на Съобщение на Комисията C(2018) 2801 final от 15 май 2018 г., на разположение на адрес https://ec.europa.eu/clima/sites/clima/files/ets/reform/docs/c_2018_2801_en.pdf

⁸⁹ За периода септември — декември 2019 г. и януари — август 2020 г. данните се основават на Съобщение на Комисията C(2019) 3288 final, на разположение на адрес https://ec.europa.eu/clima/sites/clima/files/ets/reform/docs/c_2019_3288_en.pdf

⁹⁰ Част от вноските на държавите членки към MSR през 2020 г. ще бъдат определени след публикуването на показателя за излишъка през 2020 г.

Словения	1 577 714	1 051 951
Испания	32 660 234	21 776 430
Швеция	3 457 106	2 305 049
Обединено кралство	44 480 623	29 657 753
Общо	397 124 723	264 785 572

Допълнение 9

Таблица 9.1: Неизразходвани средства по програмата NER 300 в рамките на InnovFin EDP: подкрепяни проекти

Наименование на проекта	Описание	Изображение
WAVE ROLLER	<p>Проектът „Wave Roller“ има за цел да демонстрира практическата осъществимост на технологията за производство на енергия от морските вълни в мащаб на стопанска реализация, като преодолее несъответствието между демонстрационните проекти и търговското използване на свързания с брега осцилиращ преобразувател на енергия от морските вълни (Oscillating Wave Surge Converter — OWSC), който преобразува енергията на морските вълни в електрическа енергия. Приносът от NER 300 ще възлезе на 10 милиона евро.</p>	
WINDFLOAT	<p>Проектът „Windfloat“ е иновативна вятърна инсталация с морско разположение, при който се използва плаваща полупотопяема платформа на около 20 km навътре от брега на Португалия. Проектът има за цел да доведе до напреднала фаза технологиите за плаващите подпорни конструкции, като демонстрира възможността за увеличаване на мащаба на концепцията WindFloat за разполагане на по-големи турбини. След това той ще насърчи разгръщането на вятърни инсталации в дълбокоморска среда. Приносът от NER 300 в рамките на InnovFin EDP ще възлезе на 60 милиона евро.</p>	

	<p>Проектът WindFloat се ползва и от безвъзмездни средства в размер на почти 30 милиона евро по първоначалната програма NER 300.</p>	
<p>Мрежа за зареждане на електромобили GREENWAY</p>	<p>Проектът ще подкрепя ускореното изграждане на инфраструктура за електрически превозни средства. Той демонстрира практическата осъществимост в мащаб на стопанска реализация на станциите за свръхбързо зареждане на електрически превозни средства и пилотната фаза на интегрирана система за съхранение на енергия в акумулатори. Демонстрацията ще бъде осъществена в Словакия, Полша, Чешката република и Балтийските държави. Финансирането в рамките на InnovFin EDP е в размер на 17 милиона евро, като от тях почти 3 милиона евро са подкрепени от неизразходваните средства от програмата NER 300.</p>	